

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Eksaminer.

a. Afgang og Udnævnelser m. v.

Øversigt for Aaret 1913—14.

Det teologiske Fakultet.

Under 11te December 1913 meddelte Ministeriet Professor Lic. theol. J. P. Bang Forelæsningsfrihed samt Rejsetilladelse til Udlandet, især Frankrig i Studieøjemed i Foraarshalvaaret 1914.

Under 10de Marts 1914 meddelte Ministeriet Docent Lic. theol. Glarbo Fritagelse for at holde Forelæsninger i Maj Maaned og Tilladelse til i samme Maaned at rejse til Tyskland for at foretage Biblioteksstudier.

Under 27de Maj 1914 meddelte Ministeriet Professor Lic. theol. F. E. Torm Tilladelse til fra 1ste—8de Juni at rejse til Hamborg for ved en international Missionskonference at holde Foredrag om et teologisk Emne.

Under 19de Juni 1914 meddelte Ministeriet Rektor, Professor J. C. Jacobsen Rejsetilladelse fra 26de Juni til Midten af August, dels til Holland for som Universitetets Repræsentant at deltage i Festlighederne i Anledning af 300 Aaret for Oprettelsen af Universitetet i Groningen, dels til Syden i Rekreatioensøjemed.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Docent Dr. juris H. Federspiel blev den 3die April 1914 efter Ansøgning afskediget fra Stillingen som Docent i Retsvidenskab fra 31te Maj 1914 at regne. Han ansattes som Docent 25de April 1903.

Under 28de Februar 1914 blev Docent, Dr. jur. L. F. Vinding Kruse udnævnt til Professor i Retsvidenskab, jfr. nedenfor S. 22.

Under 18de Juni 1914 blev cand. juris. Henry Blom Ussing og cand. juris. Niels Fr. Axel Møller udnævnte til Docenter i Retsvidenskab jfr. nedenfor S. 27.

— Under 10de September 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. V. Bentzon en Uges Rejsetilladelse til Norge for at deltage i et Redaktionsmøde indenfor de nordiske Familieretskommissioner.

Under 18de Oktober 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. Jul. Lassen Rejsetilladelse til Norge i Slutningen af Oktober som Medlem af den i 1901 til Fremsættelse af Forslag til Forandringer i Lovgivningen med Hensyn til visse Dele af Obligationsretten nedsatte skandinaviske Kommission.

Under 20de Oktober 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. H. Munch-Petersen Rejsetilladelse til Norge i Slutningen af Oktober og Begyndelsen af November for som Danmarks Delegerede at kunne deltage i en Forhandling med Delegerede fra Norge og Sverige angaaende Tilvejrbringelsen af en international Veksellov.

Under 8de Januar 1914 meddelte Ministeriet Professor Dr. C. Torp Rejsetilladelse til Berlin fra 2den—6te Januar for at deltage i den internationale Kriminalistforenings Hovedbestyrelses Møde.

Under 4de Juni 1914 meddelte Ministeriet Docent Dr. Ernst Møller Fritagelse for at holde Øvelser i September og Oktober og Tilladelse til i dette Tidsrum at foretage en Rekreatjonsrejse til Syden.

— Under 6. April 1914 modtog Universitetet Meddelelse om, at Professor Dr. C. Torp var blevet udnævnt til Storofficer af den nederlandske Oranje-Nassau Orden.

Det lægevidenskabelige Fakultet.

Under 1ste Maj 1913 blev Professor i Kirurgi Dr. med. Oscar Thorvald Bloch efter Ansøgning afskediget fra 31te August s. A. at regne. Han udnævntes 30te Januar 1886 til ekstraordinær Docent i kirurgisk Klinik, 4de Juni 1897 til Professor extraordinarius i Kirurgi fra 1. April at regne og 9. Juli 1899 til Professor ordinarius fra 1ste September at regne.

Under 16. November 1913 blev Professor i Retslægevidenskab Dr. med. K. Pontoppidan efter Ansøgning afskediget fra 31te Januar 1914 at regne. Han udnævntes 10de Juli 1901 til Professor i Retslægevidenskab og offentlig Hygiejne. Som Overlæge ved Kommunehospitalets 6te Afdeling varetog han Hvervet som midlertidig Docent i Psykiatri fra 1ste Januar 1888 til 31te December 1897.

Under 17de November 1913 blev Professor extraordinarius i Kirurgi, Dr. med. V. Schaldemose udnævnt til Professor ordinarius i samme Fag, jfr. nedenfor S. 32.

Under 2den Februar 1914 blev Dr. med. V. Ellermann udnævnt til Professor i Retslægevidenskab fra 1ste s. M. at regne, jfr. nedenfor S. 37.

Under 8de April 1914 blev Docent, Dr. med. A. Erlandsen udnævnt til Professor i Hygiejne, jfr. nedenfor S. 38.

Under 8de April 1914 blev Dr. med. A. V. Lendorf udnævnt til Professor extraordinarius i Kirurgi fra 1ste s. M. at regne og ved kgl. Resolution af 3die Juni blev det bifaldet, at han optoges som Medlem af Fakultetet, jfr. nedenfor S. 34.

— Under 26. August 1913 meddelte Ministeriet Docent, Dr. Alfr. Erlandsen Rejsetilladelse fra 1ste til 8de September, for som den danske Regerings Repræsentant at deltage i den 4de internationale Kongres for Bolighygiejne i Antwerpen.

Under s. D. meddelte Ministeriet Professor, Dr. V. Henriques Tilladelse til at rejse til Udlandet i ca. 14 Dage fra 26. August at regne for at deltage i den 9de internationale Physiologkongres i Groningen.

Samme Tilladelse blev under 4de September meddelt Professor, Dr. Johs. C. Bock.

Under 2den Oktober 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. Th. Røvsing Rejsetilladelse fra 13de til 24de Oktober for efter Indbydelse fra Akademie für praktische Medizin i Düsseldorf at holde tre Foredrag.

Under 27de April 1914 meddeltes der ham Rejsetilladelse til Tyskland fra 14de—20de April for at deltage i en Kirurgkongres, under 4de Juni 1914 Tilladelse til fra 1ste—7de Juni at rejse til Berlin for at deltage i den internationale Urologkongres, og under 30te Juni 1914 Tilladelse til at rejse til Holland fra 28de Juni til 4de Juli for efter Indbydelse at kunne deltage i Festlighederne i Anledning af 300-Aaret for Oprettel-

sen af Universitetet i Groningen, ved hvilken Lejlighed han blev promoveret som Æresdoktor i Kirurgi ved nævnte Universitet.

Under 20de Oktober 1913 meddelte Ministeriet Professor Dr. C. J. Salomonsen Rejsetilladelse fra 14de til 31te Oktober for efter Indbydelse at holde en Række Forelæsninger ved Alexander Universitetet i Helsingfors.

Under 8de April 1914 meddelte Ministeriet Docent, Dr. V. Maar Tilladelse til at foretage en Studierejse til Udlandet fra Slutningen af April til Udgangen af Semestret.

Under 27de April 1914 meddelte Ministeriet Professor, Dr. K. Faber Fritagelse for Forelæsninger fra 16de April—8de Maj for at kunne afholde en Række Møder i Medicinalkommissionen og for derefter at kunne deltage i to tyske Kongresser for indre Medicin i Wiesbaden og Homburg i Slutningen af April.

Under 12te Maj 1914 meddelte Ministeriet Professor, Dr. Johs. Fibiger Rejsetilladelse fra 7de—15de Maj til Berlin og Hamborg for at deltage i et Bestyrelsesmøde, der af »l' Association internationale pour l'étude du Cancer« afholdtes i Berlin, og for at besøge patologiske Instituter sammesteds og i Hamborg.

Under 27de Juni 1914 meddelte Ministeriet Professor, Dr. E. Schmiegelow Tilladelse til fra 25de—28de Juni at rejse til Stockholm for at deltage i den 2den skandinaviske Otolaryngolog-Kongres.

— Under 22de April 1914 blev det tilladt Professor, Dr. C. J. Salomonsen at anlægge og bære den ham tildelte franske Dekoration som Kommandør af Æreslegionen.

Under 13de Juni 1914 blev det tilladt Professor, Dr. L. Meyer at anlægge og bære den ham tildelte siamesiske Dekoration som Kommandør af Kroneordenen.

Under 4de August 1914 blev det tilladt Professor, Dr. K. Faber at anlægge og bære den ham tildelte siamesiske Dekoration som Kommandør af Kroneordenen.

— Under 17de April 1914 beskikkede Ministeriet for Resten af Seks-aaret fra 1ste April 1909 til 31te Marts 1915 Overlæge Dr. med. H. I. Bing og Overlæge Dr. med. F. Vogelius til henholdsvis Censor i Medicin og Suppleant for Censorerne i Medicin ved den lægevidenskabelige Embeds-eksamen samt Dr. med. A. Th. Helsted og Dr. med. Axel Blad til henholdsvis Censor i Kirurgi og Suppleant for Censorerne i Kirurgi ved samme Eksamen. Den ved Overlæge, Dr. med. Victor Scheels Afgang ledigblevne Post som Censor i patologisk Anatomi blev foreløbig ikke besat, men skulde indtil Udgangen af det ovennævnte Tidsrum bestrides af den i Stillingen konstituerede Dr. med. Lauritz Melchior.

— Frøken Agnes Elgstroms Ansættelse som Assistent ved Hygiejnisk Laboratorium forlængedes med 1 Aar fra 1ste September 1913.

Cand. med. Poul Møller ansattes som Prosektor ved Patologisk-anatomisk Institut paa 1 Aar fra 1ste September 1913.

Cand. med. K. E. Salomonsen ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling for Øre- og Halssygdomme paa 1 Aar fra den 1. Oktober 1913.

Cand. med. G. Fabricius-Møller ansattes som Prosektor i normal Anatomi paa 1 Aar fra den 1ste Oktober 1913.

Cand. med. M. Seedorff ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Fødeafdelinger A. og B. paa 1 Aar fra den 1ste November 1913.

Dr. med. V. Ellermanns Ansættelse som 1ste Assistent ved Retsmedicinsk Institut forlængedes med 3 Maaneder fra 1ste November 1913 til 31te Januar 1914.

Cand. pharm. K. K. B. Bech-Larsens Ansættelse som klinisk Assistent ved Farmakologisk Institut forlængedes med 1 Aar fra den 1ste November 1913.

Dr. med. A. T. Helsteds Ansættelse som Prosector chirurgiae forlængedes med 10 Maaneder fra 1ste November 1913 til 31te August 1914.

Cand. med. O. Chievitz's Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling C. forlængedes med 1 Aar fra 1ste December 1913.

Cand. med. H. Larsens Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling for Øjensygdomme forlængedes med 1 Aar fra 1ste Februar 1914.

Cand. med. A. Jurischs Ansættelse som Prosector anatomiae forlængedes med 1 Aar fra 1ste Februar 1914.

Cand. med. K. Sand ansattes som 1ste Assistent ved Retsmedicinsk Institut paa 1 Aar fra 1ste Marts 1914.

Cand. med. V. Friis-Møllers Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling A. forlængedes med 1 Aar fra 1ste April 1914.

Dr. med. N. R. Christoffersens Ansættelse som Prosector ved Patologisk-anatomisk Institut forlængedes med 1 Aar fra 1ste Maj 1914.

Cand. med. A. T. B. Jacobsens Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling B. forlængedes med 1 Aar fra 1ste Maj 1914.

Cand. med. F. Winther ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling D. paa 1 Aar fra 1ste Juni 1914.

Cand. med. J. Buchholtz' Ansættelse som Assistent ved Farmakologisk Institut forlængedes med 1 Aar fra 1ste Juli 1914.

Det filosofiske Fakultet.

Docent i klassisk Filologi Dr. phil. O. Siesby afgik ved Døden den 16de December 1913. Han var Universitetslærer fra 1871—76 og fra 1881 indtil sin Død.

Under 16de November 1913 blev Professor extraordinarius i slavisk Filologi og sammenlignende Sprogvidenskab, Dr. phil. Holger Pedersen ansat som Professor ordinarius i sammenlignende Sprogvidenskab fra 1ste Januar 1914 at regne, jfr. nedenfor S. 41.

Under 8de April 1914 blev Docent Dr. phil. K. Sandfeld Jensen ansat som Professor extraordinarius i romansk Filologi fra 1ste s. M. at regne, jfr. nedenfor S. 43.

Ved kgl. Resolution af 6. April 1914 blev der for Finansaaret 1914—15 af Universitetets Udgiftspost 1. h. tillagt Docent, Dr. N. Bøgholm 700 Kr., Docent, Dr. Chr. Sarauw 1000 Kr. og Docent, Dr. V. Grønbech 1000 Kr. udover de dem hidtil tillagte Lønninger.

— Under 2den Juni 1914 bemyndigede Ministeriet det filosofiske Fakultet til uden speciel Tilladelse for hvert enkelt Tilfælde at tilkalde Docent i Arkæologi, Dr. phil. Chr. Blinkenberg til at medvirke ved Eks-

aminer, Doktordisputater og Bedømmelser af Prisaftandlinger, der falder ind under det nævnte Fag.

— Under 10de December 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. J. L. Heiberg Fritagelse for at holde Forelæsninger i Foraarshalvaaret 1914 samt Rejsetilladelse fra 14de Januar til 1ste September 1914 for at undersøge Haandskrifter i italienske Biblioteker.

Under 4de Maj 1914 meddelte Ministeriet Professor, Dr. O. Jespersen Tilladelse til at afslutte sine Forelæsninger den 5te eller 7de Maj og til i Tiden derefter indtil Skoleembedseksamen i Juni at rejse dels til England i Studieøjemed, dels til Tyskland for at deltage i en filologisk Kongres, der i Pina afholdtes i Bremen.

— Under 7de Marts 1914 blev Professor Dr. Angul Hammerich udnævnt til Ridder af 1ste Klasse af St. Olavs Ordenen; under 2den April fik han Tilladelse til at anlægge og bære samme Orden.

— Under 9de Maj 1914 beskikkede Ministeriet Professor, Dr. med. F. C. C. Hansen og Professor, Dr. phil. K. Kroman til Censorer ved den teoretiske Del af Eksamen i Gymnastik ved Skoleembedseksamen for Treåret fra 1ste April 1914 til 31te Marts 1917.

Under 9de December 1913 beskikkede Ministeriet Sognepræst Dr. theol. F. C. Krarup og Professor Dr. theol. & phil. F. Buhl til Censorer ved Skoleembedseksamen i Kristendomskundskab for Tiden indtil 31te Marts 1915.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Inspektør ved Zoologisk Museums 2den Afdeling G. M. R. Levinsen afgik ved Døden den 9de August 1914. Han var Inspektør fra 1885 indtil sin Død.

Docent i Kemi Dr. phil. N. Bjerrum blev, efter at han var blevet udnævnt til Professor i Kemi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole fra 1ste August 1914 at regne under 17de Juli afskediget som Docent ved Universitetet fra 31te August 1914 at regne.

— Under 21. Juni 1913 meddelte Ministeriet Docent Dr. Harald Bohr Fritagelse for at holde Forelæsninger samt Tilladelse til at opholde sig i Udlandet i Efteraarsemestret 1913. Til Honorar for en Vikar for Dr. Bohr i hans Arbejde paa Polyteknisk Læreanstalt blev der ialt tillagt ham et Beløb af 600 Kr., nemlig 233 Kr. 35 Ø. af Universitetets Udgiftspost h. 1., 166 Kr. 65 Ø. af Læreanstaltens Udgiftspost i. og 200 Kr. af Universitetets Udgiftspost 1. Under 13. Jan. 1914 bifaldt Ministeriet efter Omstændighederne, at Dr. Bohrs ovennævnte Forelæsningsfritagelse og Rejsetilladelse forlængedes indtil Udgangen af Marts 1914 under Forudsætning af, at hans Undervisningsarbejde ved Læreanstalten blev besørget af den samme Vikar som hidtil.

— Under 27de August 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. P. Heegaard Tilladelse til at rejse til Sverige og Norge fra 10de August til 8de September bl. a. for at deltage i den 3die skandinaviske Matematiker-kongres i Kristiania.

Under 10de September 1913 approberede Ministeriet, at Professor N. Nielsen havde foretaget en Rejse til Kristiania fra 31te August til 7de

September for at kunne deltage i den 3die skandinaviske Matematiker-kongres.

Under 6te, 13de og 19de September 1913 meddelte Ministeriet Docent Dr. N. Bjerrum og Professorerne Dr. Julius Petersen og Dr. E. Biilmann Rejsetilladelse for at deltage i den internationale Sammenslutning af kemiske Selskabers Aarsmøde, der afholdtes i Bryssel i s. M.

Under 1ste Oktober 1913 approberede Ministeriet, at Docent J. P. J. Ravn fra 22de til 30te September havde foretaget en Rejse til Dresden for at overvære »Paläontologische Gesellschaft«s Aarsmøde og deltage i de dertil knyttede videnskabelige Ekskursioner.

Under 13de Oktober 1913 meddelte Ministeriet Professor M. Knudsen Rejsetilladelse til Brüssel fra den 25de Oktober til den 3die November for efter Indbydelse at deltage i et Møde til Drøftelse af videnskabelige Spørgsmaal paa Fysikens Omraade samt for som Medlem af comité scientifique de l'institut physique Solvay at deltage i Forhandlingerne om Fordelingen af Solvayfondens Aarsindtægt, under 21de April 1914 meddeltes der ham Rejsetilladelse til Sverige fra 19de til 25de April for efter Opfordring fra Chalmers tekniska Läroanstalt i Göteborg som Sagkyndig at medvirke ved en Professorkonkurrence og under 24de Juni 1914 Tilladelse til at rejse til Brüssel fra 22de til 28de Juni for som Medlem af fornævnte Komité at deltage i Forhandlingerne om Fordelingen af Solvayfondens Aarsindtægt.

Under 24de Oktober 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. E. Strømgren Rejsetilladelse til Paris fra 16de til 29de Oktober for som Danmarks Repræsentant at deltage i den internationale Tidskonference. Under 11te August 1914 meddeltes der ham Rejsetilladelse til Sverige fra 13de—27de August for at deltage i en Solformørkelsesekspedition.

Under 3die og 4de November 1913 approberede Ministeriet, at Professorerne Dr. J. N. Brøndsted og Dr. E. Biilmann var rejst til Lund den 25de og 26de Oktober for at deltage i et Møde i den svenske kemiske Forening.

Under 20de November 1913 meddelte Ministeriet Professor, Dr. H. F. E. Jungersen Rejsetilladelse fra 15de til ca. 23de November for som Danmarks Repræsentant at deltage i en international Konference i Bern vedrørende Naturfredning.

Under 27. Februar 1914 meddelte Ministeriet Professor, Dr. W. Johannsen Tilladelse til fra 26de Februar til 3die eller 4de Marts at rejse til Stockholm for efter Indbydelse at holde Foredrag i Selskabet for Racehygiejne og i Stockholms botaniske Forening. Under 9de Juni 1914 meddeltes der ham Tilladelse til fra 27de Juni til 4de Juli at rejse til Holland for som Det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Delegerede at overvære Festlighederne i Anledning af 300-Aaret for Oprettelsen af Universitetet i Groningen, ved hvilken Lejlighed han blev promoveret som Æresdoktor ved nævnte Universitet.

Under 23de Maj 1914 meddelte Ministeriet Professor, Dr. J. N. Brøndsted Rejsetilladelse til Tyskland fra 20de til 30te Maj for at deltage i en Kongres for fysisk Kemi i Leipzig.

Under 9de Juni 1914 meddelte Ministeriet Professor O. B. Bøggild

Tilladelse til fra 1ste—6te Juni at rejse til Tyskland for at foretage en geologisk Ekskursion til Harzen og Omegn.

— Under 27de April 1914 bifaldt Konsistorium, at Inspektør ved Botanisk Museum, Dr. phil. Carl Hansen Ostenfeld erholdt Orlov i 3 Maaneder i Sommeren 1914 for efter Indbydelse at deltage i et Møde, der af »British Association for the Advancement of Science« foranstaltedes afholdt i Australien.

Som Vikar i hans Fraværelse fungerede Museumsassistent Dr. O. Paulsen.

— Den 8de August 1914 fik Professor, Dr. Hector Jungersen Æresgraden som Dr. sc. (Doctor of science) ved Universitetet i Adelaide, Syd-Australien.

— Den 28. Maj 1914 afgik Observator ved Universitetets astronomiske Observatorium Mag. sc. C. F. Pechüle ved Døden. Han var Observator fra 1888 til sin Død. I hans Sted ansatte Konsistorium under 10de Juni 1914 Mag. sc. Johannes Braae fra 1ste Juni at regne.

— Konsistorium ansatte 22de April 1914 cand. polyt. Frk. Agnes Hoff i den nyoprettede Stilling som Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium og besatte den hidtil af hende beklædte Assistentpost ved Laboratoriet med Mag. sc. Frk. Ulla Starcke, begge fra 1ste April at regne.

Konsistorium ansatte 22de April 1914 Cand. pharm. G. Andresen i den nyoprettede Assistentpost ved Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium fra 1ste s. M. at regne.

Konsistorium meddelte 22de April 1914 Dr. phil. A. G. Bøving Afsked efter Ansøgning fra Stillingen som Assistent ved Zoologisk Museums 3die Afdeling fra 30te Juni at regne og ansatte i hans Sted under 20de Maj Mag. sc. Kaj Henriksen fra 1ste Juli at regne.

Konsistorium ansatte 22de April 1914 Cand. mag. K. Stephensen i den nyoprettede Stilling som Assistent ved Zoologisk Museums 3die Afdeling fra den 1ste April at regne.

Konsistorium ansatte 5te August 1914 Cand. polyt. Frk. Johanne Bjerrum i den efter Dr. phil. N. Bjerrums Udnævnelse til Professor ved Landbohøjskolen ledigblevne Stilling som Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium fra 1ste September s. A. at regne.

— Den 1ste April 1914 afgik Professor emeritus i Kemi Dr. phil. S. M. Jørgensen ved Døden, jfr. Aarbog 1907—08 S. 201.

Universitetsbiblioteket.

Under 18de August 1914 meddelte Ministeriet Mag. art. Axel Hansen efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som Underbibliotekar fra 1ste s. M. at regne.

b. Universitetets Fritryksskonto.

Konsistorium har i 1913—14 bevilget følgende Bidrag af Fritryksskontoen:

Professor M. Tscherning 25 Kr. pr. Ark til »Lærebog til Brug ved Undervisningen i Oftalmologi« (27de Oktober 1913), Professor H. Scharling 30 Kr. pr. Ark til sidste Hefte af »Den lutherske Dogmatik« (27de Oktober 1913), Professor O. Jespersen 30 Kr. pr. Ark til 2det Bind

af »Større engelsk Grammatik« (11te December 1913), Professor Julius Petersen 30 Kr. pr. Ark til »Lærebog i kvalitativ uorganisk Analyse« (27de April 1914), Professor A. Friedenreich 25 Kr. pr. Ark til en ny, omarbejdet Udgave af »Lærebog i Psykiatri« (29de Maj 1914), Professor Aage Friis 25 Kr. pr. Ark til en ny Udgave af afdøde Professor J. A. Fridericias: »Udsigt over den politiske Historie fra 1848 til Nutiden, I—II« (30te Juni 1914), Professor E. Biilmann 30 Kr. pr. Ark til en »Lærebog i uorganisk Kemi« (7de Juli 1914).

c. Docent i Retsvidenskab, Dr. juris Louis Frederik Vinding Kruse udnævnes til Professor i Retsvidenskab efter Professor, Dr. juris L. A. Grundtvigs Død.

(Jfr. om Professor Grundtvig Aarbo 1901—02 S. 17 og 1902—03 S. 426 og om Professor Kruse Aarbo 1910—11 S. 12 og 1911—12 S. 480.)

Den 28. April 1913 afgik Professor, Dr. juris L. A. Grundtvig ved Døden. Den 17. Maj s. A. anmodede Ministeriet Konsistorium om at indhente og med egne Ytringer indsende en Udtalelse fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet om Besættelsen af det ledige Embede, eventuelt om dette ønskedes opslaaet ledigt paa sædvanlig Maade. Den 27. Maj indsendte Konsistorium med sin Tilslutning en Skrivelse af 24. s. M. fra Fakultetet, hvori dette indstillede, at Embedet blev opslaaet ledigt og de indkomne Ansøgninger til sin Tid tilstillede Universitetet til Erklæring. Embedet blev opslaaet den 29. Maj 1913. De indkomne 8 Ansøgninger, nemlig fra: Docent, Dr. Federspiel, Docent, Dr. Vinding Kruse, Overretssagfører O. Magnussen, Cand. jur. Naphtali Cohn, Cand. jur. Otto Topp, Cand. jur. N. V. Boeg, Cand. jur. H. B. Ussing, Cand. jur. Oluf Bang, blev efter Ansøgningsfristens Udlob den 12. Juni under 17. s. M. sendt til Universitetets Erklæring.

Den 27. Oktober indsendte Konsistorium med sin Tilslutning følgende Erklæring af 13. s. M. fra Fakultetet:

»Af de otte Ansøgere mener Fakultetet, at der alene kan blive Spørgsmaal om to, nemlig Docenterne Dr. juris Federspiel og Vinding Kruse. Der findes vel blandt de øvrige Ansøgere Mænd, af hvem man har Grund til at vente, at de med Tiden vil yde videnskabeligt Arbejde af Værdi. Men ingen af dem har efter Fakultetets Skøn hidtil præsteret tilstrækkeligt til, at der ved denne Embedsbesættelse vil kunne tages Hensyn til dem. Derimod foreligger der fra Docent Vinding Kruse Arbejder, særlig et Skrift om »Arbejdets og Kapitalens Organisationer retslig bedømt«, som af Fakultetet er antaget til at forsvares for den juridiske Doktorgrad i den nærmeste Fremtid, og som — skønt det kun udgør I Del af et større Værk — vidner om afgjort Talent og videnskabelig Evne, og ogsaa Docent Federspiel har leveret literære Arbejder, som man indenfor Fakultetet tillægger en saadan videnskabelig Værdi, at han bør kunne komme i Betragtning ved Besættelsen af det ledige Professorat. Man finder herefter, at der fra begge Sider foreligger saa meget, at der bør gives dem Adgang til gennem en Konkurrence paa væsentlig ensartet Grundlag at dokumentere, hvem der maa anses for bedst egnede til Embedet.

For denne Konkurrence tillader Fakultetet sig at foreslaa følgende nærmere Bestemmelser:

- a. Adgangen til Konkurrencen begrænses til Docent Dr. juris H. Feder-spiel og Docent Vinding Kruse.
- b. Konkurrencen falder i en skriftlig og en mundtlig Del. Den skriftlige Del bestaar i Besvarelsen af et af en Censurkomite stillet formueretligt Spørgsmaal, fælles for begge Konkurrenter. — Besvareelserne indle-
veres trykte til Censurkomiteens Formand indenfor en af Komiteen nær-
mere fastsat Frist af ca. 3 Maaneder. Besvareelserne maa ikke offent-
liggøres, førend Censurkomiteen har afgivet sin Indstilling om Em-
bedets Besættelse. Den mundtlige Del bestaar i 2 Forelæsninger, den
ene paa 2 Timer over et selvvalgt Emne, den anden paa 1 Time over
et forud opgivet Emne med 3 Dages Forberedelse. Et nogenlunde fyl-
digt Grundlag for hver Forelæsning maa afleveres umiddelbart efter
den paagældende Forelæsnings Slutning. Forelæsningerne holdes paa
Universitetet senest 6 Uger efter at Fristen for Afhandlingernes Af-
levering er udløben.
- c. Under Bedømmelsen inddrages tillige de paagældendes tidligere viden-
skabelige Arbejder.

Angaaende Censurkomiteens Sammensætning forbeholder Fakultetet sig senere at fremkomme med Indstilling.«

Foranlediget herved meddelte Ministeriet i Skrivelse af 26. Novem-ber, at det ikke kunde gaa med til en Ordning som den foreslaaede, hvor-
efter Konkurrencen var bunden til bestemte Ansøgere, men at man, saa-
fremt Konkurrence ønskedes, maatte holde for, at denne burde være fri
mellem alle Ansøgerne.

Herpaa svarede Fakultetet med følgende Erklæring af 8. December, indsendt af Konsistorium med dets Tilslutning den 12. December:

»At der efter de for Universitetet gældende Retsregler intet er til Hinder for, at en Konkurrence begrænses til bestemte Ansøgere, maa anses for hævet over enhver Tvivl. Ikke blot vilde det være unaturligt, om den Omstændighed, at enkelte af Ansøgerne til et Professorat skønnedes at være hinanden nogenlunde jævnbyrdige, skulde give de øvrige, muligvis talrige Ansøgere, hvis Kvalifikationer var væsentlig ringere, ja maaske ganske forsvindende, Ret til at deltage i en Konkurrence, der kun ansaas for nødvendig af Hensyn til nogle faa, men ogsaa positive Lovbestem-
melser peger afgjort i denne Retning.

I Universitetsfundats 7. Maj 1788 I § 13, der indeholder den gæl-
dende Regel om Afholdelse af Konkurrencer, bestemmes det saaledes, at
hvis der til et akademisk Lærerembede er flere Ansøgere, »imellem hvilke
Valget kunde være tvivlsomt, da har enhver af dem at holde offentlige
Forelæsninger saavel i Modersmaalet som paa Latin over visse dem fore-
lagte Materier af deres Videnskab«. Ordet »dem« synes her kun at kunne
sigte til de lige foran omtalte Ansøgere, imellem hvilke Valget er tvivlsomt.

Men kan der saaledes ikke efter de gældende Retsregler indvendes
noget imod bundne Konkurrencer mellem enkelte Ansøgere, skønner Fakul-
tetet paa den anden Side ikke rettere end, at der var afgørende Grunde til
netop i det foreliggende Tilfælde at bringe en saadan Ordning til Anven-
delse. Det ledige Embede har, forinden Fakultetet afgav sin Indstilling,

været offentlig opslaaet, og ingen kan saaledes beklage sig over, at han har savnet Adgang til at faa sine Kvalifikationer taget i Betragtning ved Embedets Besættelse. Og ganske vist findes der nu — som fremhævet i Fakultetets Skrivelse af 15. Oktober d. A. — foruden Docenterne Federspiel og Vinding Kruse, til hvem Konkurrencen foresloges begrænset, blandt Ansøgerne Mænd, af hvem man har Grund til at vente, at de med Tiden vil yde videnskabeligt Arbejde af Værdi, men den gunstige Mening, Fakultetet har dannet sig om disse Ansøgere, bygges dog i det hele kun paa det smukke Udfald af deres Embedseksaminer i Forbindelse med enkelte Fakultetsmedlemmers Kendskab til deres Personer og Studier. Deres litterære Produktion paa Retsvidenskabens Omraade har derimod hidtil været saa lidet omfangsrig, at den ikke skønnes at kunne komme væsentlig i Betragtning. — Ingen af dem har saaledes hidtil erhvervet den juridiske Doktorgrad eller faaet nogen Afhandling antaget til at forsvares for denne, og heller ikke er nogen af dem i Besiddelse af Universitetets Guldmedaille for Besvarelse af et retsvidenskabeligt Prisspørgsmaal. — Under disse Omstændigheder fandt Fakultetet det rimeligt, at en eventuel Konkurrence begrænsedes til Docenterne Federspiel og Vinding Kruse, idet der som i Fakultetets ovenanførte Skrivelse nærmere udviklet for deres Vedkommende foreligger meget sikrere Vidnesbyrd om videnskabelige Evner og Modenhed. At forlange af disse Ansøgere, at de skulde konkurrere med de andre mindre kvalificerede, kunde man ikke finde stemmende med Billighed, og det saa meget mindre, som en Udvidelse af Konkurrencen til at omfatte alle Ansøgere nødvendigvis maatte føre til en Skærpelse af Betingelserne, bl. a. i den Retning, at der stilledes en større Opgave til skriftlig Besvarelse, end det ellers kunde anses for paakrævet, hvorved Konkurrencens Varighed vilde forlænges betydeligt.

Af de her anførte Grunde i Forbindelse med, hvad Fakultetet i sin tidligere Skrivelse har udtalt, vilde man vedblivende have anset det for ønskeligt, om Sagen kunde være ordnet som oprindelig foreslaaet, men efter at der er opstaaet Tvivl om, hvorvidt begge Docenter kan ventes at ville deltage i en Konkurrence, og en Forespørgsel, som i den Anledning har været rettet til dem, har givet til Resultat, at kun Docent Vinding Kruse tør antages at ville melde sig som Deltager, maa Fakultetet dog til sin Beklagelse opgive den nævnte Tanke, og da det paa den anden Side bestemt maa fraraade, at der afholdes Konkurrence mellem samtlige Ansøgere, bliver det nødvendigt for det nu at gøre Indstilling om Embedets Besættelse. At kun Docenterne Federspiel og Vinding Kruse herved kan komme i Betragtning, er formentlig tilstrækkelig begrundet ovenfor, og naar Spørgsmaalet da bliver om det endelige Valg mellem disse to Ansøgere, maa dette efter Fakultetets Skøn falde ud til Fordel for Docent Vinding Kruse som den, der maa anses for den mest egnede, idet baade hans retsvidenskabelige Arbejder giver rige Løfter, og han derhos i sin Docentgerning har vist sig som en særdeles dygtig og interesseret Lærer. Fakultetet skal derfor tillade sig at indstille, at det ledige Professorat i Retsvidenskab besættes med Docent, Dr. juris Vinding Kruse.

Endnu skal Fakultetet udtale, at det, hvis Docent Vinding Kruse udnævnes til Professor, har til Hensigt samtidig med, at det gør Indstilling om Besættelsen af det derved ledigt blivende Docentur, at optage Spørgs-

maalet om en Forbedring af Docent Dr. juris Federspiels Stilling ved Universitetet til nærmere Overvejelse.«

I Skrivelse af 3. Januar 1914 udbad Ministeriet sig nærmere Oplysninger om, i hvilken Retning den paagældende nærmere Overvejelse til Forbedring af Docent Federspiels Stilling gik.

Herpaa svarede Fakultet under 15. Januar følgende:

»Det har ligget ganske udenfor Fakultetets Tanke at gøre den i Skrivelsen af 8. December f. A. omtalte Forbedring af Docent Federspiels Stilling til en Forudsætning for den samtidig skete Indstilling angaaende det ledige Professorat. Det er Fakultetets bestemte Opfattelse, at Docent Vinding Kruse er den til Professoratet bedst kvalificerede af Ansøgerne, hvem man derfor ubetinget ønsker foretrukken ved Besættelsen, og de i Skrivelsens Slutning nævnte Overvejelser med Hensyn til Docent Federspiel var følgelig tænkt foretaget uafhængigt af det nævnte Spørgsmaal som et Led i en mere almindelig Drøftelse af Docenternes Stilling. Som det af oftnævnte Skrivelse vil ses, har Sagen ikke hidtil beskæftiget Fakultetet nærmere, og man finder ogsaa, at man for ikke at sinke Afgørelsen med Hensyn til Professoratet bør afstaa fra nu at fremkomme med et endelig formuleret Forslag til dens Ordning. Imidlertid mener man dog efter den paa Foranledning af Ministeriets Skrivelse stedfundne foreløbige Forhandling bestemt at kunne udtale, at det Forslag til en Forbedring af Docent Federspiels Forhold, som maatte blive Resultatet af Fakultetets Overvejelser, ikke vil komme til at gaa ud over de ved hans Docentstilling angivne Rammer.

Et enkelt Medlem af Fakultetet (Professor Bentzon) maa dog bestemt forbeholde sig at stille Forslag om Oprettelse af et ekstraordinært Professorat for Docent Federspiel.

Her overfor mener samtlige Fakultetets øvrige Medlemmer paany at maatte betone den ovenfor angivne Begrænsning.«

Konsistorium indstillede derefter under 22. Januar paany indtrængende, at Docent, Dr. juris. L. Fr. Vinding Kruse blev udnævnt til Professor i Retsvidenskab.

Imidlertid indsendte Docent, Dr. juris H. Federspiel under 29. Januar følgende *Redegørelse* til Ministeriet:

»I Anledning af Besættelsen af det ledige Professorat under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet tillader jeg, der er blandt Ansøgerne til Stillingen, mig at henlede det høje Ministeriums Opmærksomhed paa en Skrivelse, jeg i December f. A. har sendt Fakultetet som Svar paa en 3. December f. A. dateret Skrivelse fra Fakultetet, hvori man næst efter at meddele, at man havde besluttet at fastholde Indstillingen til Ministeriet om en nærmere beskrevet bunden Konkurrence, forespurgte, hvorvidt jeg agtede at deltage i en saadan Konkurrence.

Min ovennævnte Svarskrivelse havde følgende Ordlyd:

»Til det rets- og statsvidenskabelige Fakultet!

Efterat jeg i 1903 havde deltaget i en Konkurrence med det Resultat, som vil være det høje Fakultet bekendt, og efterat jeg derefter paa Opfordring af Fakultetet havde ansøgt om og faaet overdraget det ved daværende Docent Grundtvigs Udnævnelse til Professor ledigblevne Docentur,

har jeg holdt Forelæsninger og Øvelser over Obligationsrettens specielle Del, Soret, International Privatret, Romerret og Arveret samt afholdt skriftlige Øvelser over konkrete Retstilfælde, hvorhos jeg har deltaget i Eksaminationen ved juridisk Embedseksamen. Denne Virksomhed i Forbindelse med de af mig udgivne litterære Arbejder tør jeg formene vil være saaledes bekendt for Fakultetet og andre Sagkyndige, at en Konkurrence af den foreslaaede Art næppe vil kunne have nogen væsentlig Indflydelse paa Dommen over mine Kvalifikationer til at bestride det ledige Professorat.

Men selv bortset herfra maa jeg med mine Erfaringer fra tidligere Lejlighed for Øje anse en Konkurrence med dens overordentlige Anspændelse af Arbejdskraft og Nerver for en saa sundhedsfarlig Sag, at en Mand i min Alder maa nære den største Betænkelighed ved at indlade sig derpaa.

Medens jeg selvfølgelig intet vil kunne indvende mod at lade mine tidligere videnskabelige Arbejder underkaste en sagkyndig Bedømmelse, maa jeg af ovennævnte Grunde anse det for lidet sandsynligt, at jeg, hvis en Konkurrence som den ønskede maatte blive endelig besluttet, skulde kunne ønske at deltage deri.«

Idet jeg maa gaa ud fra, at Fakultetet enten har overset eller ialfald intet Hensyn har taget til mit i ovenciterede Skrivelse indeholdte Forslag, tillader jeg mig ærbødigt at anmode det høje Ministerium om, at der inden Beslutning tages om Besættelsen af Professoratet, maa gives en af Ministeriet nedsat Bedømmelseskomite Lejlighed til at udtale sig om mine Kvalifikationer paa Grundlag af de af mig udgivne litterære Arbejder, idet jeg henviser til, at en noget lignende Fremgangsmaade, saavidt vides, for nylig er bleven benyttet ved Besættelsen af et Professorat i Historie under det filosofiske Fakultet.«

I Skrivelse af 10. Februar udbad Ministeriet sig Konsistoriums Ytring angaaende denne Sag og den 13. Februar 1914 afgav Fakultetet i den Anledning følgende Erklæring:

»Fakultetet har naturligvis ikke overset, at Docent Federspiel i sin Skrivelse af 5. December f. A. har udtalt sin Villighed til at lade sine tidligere videnskabelige Arbejder underkaste en sagkyndig Bedømmelse, men det har ikke tillagt denne Udtalelse, der jo kun indeholder en Selvfølgelighed, nogen særlig Betydning.

Hvad den nu foreliggende Henvendelse angaar, skal Fakultetet — næst at henpege paa det besynderlige i, at den først fremkommer ca. 7 Uger efter Fakultetets Indstilling af 8. December f. A., hvis Hovedindhold har været Docent Federspiel vel bekendt — paa det bestemtteste fraraade, at den tages til Følge, idet det maa anse den for ganske ubegrundet. At Fakultetet ved Besættelsen af et Professorat i Civilret netop i særlig Grad raader over den fornødne Sagkundskab, lader sig formentlig ikke bestride, idet ikke mindre end fire af dets Medlemmer har gjort omfattende Studier i Faget og docerer eller har doceret det ved Universitetet, og det var derfor heller ikke ud fra nogen Følelse af manglende Sagkundskab, at Fakultetet i sin Tid foreslog Afholdelse af en bunden Konkurrence, et Forslag, der jo iøvrigt ikke vandt Ministeriets Bifald. Naar Docent Federspiel i sit Andragende henviser til, at en noget lignende Fremgangsmaade som den af ham ønskede for nylig er bleven benyttet ved Besættelsen af et Professorat i Historie, passer denne Sammenligning ikke. Som det vil

være Ministeriet bekendt, var det i det nævnte Tilfælde det filosofiske Fakultet selv, der i Anledning af en indenfor Fakultetet opstaaet Dissens til sin egen Vejledning tilkaldte nogle udenforstaaende Sagkyndige, en Fremgangsmaade, der vistnok ogsaa ved andre Lejligheder er bleven anvendt. Her drejer det sig derimod om et Tilfælde, hvor ingen saadan Dissens har gjort sig gældende, idet der tvertimod foreligger en enstemmig Indstilling, og ligesom Fakultetet derfor ikke har fundet Anledning til af egen Drift at supplere sig med Sagkyndige udefra, saaledes vilde det under de nuværende Forhold kun kunne opfatte Nedsættelsen af en særlig Bedømmelseskomite som Udtryk for en Mistillid til dets Evne eller Villie til at danne sig en videnskabelig begrundet og uhildet Dom om Docent Federspiel, og til i det hele i denne Sag at handle i Overensstemmelse med dets Overbevisning om, hvad der tjener Universitetets Tarv bedst.

Naar der endelig i Andragendet kun tales om Bedømmelse af de af Docent Federspiel udgivne litterære Arbejder, skal man med Hensyn hertil endnu tilføje, at foruden disse tillige hans hidtidige Docentvirksomhed bør tages i Betragtning, hvilket ogsaa er sket fra Fakultetets Side.«

Den 18. Februar indsendte Konsistorium Fakultetets Erklæring med sin Tilslutning og under 28. Februar 1914 blev Docent i Retsvidenskab, Dr. juris Louis Frederik Vinding Kruse udnævnt til Professor i Retsvidenskab ved Københavns Universitet.

d. Besættelse af 2 ledige Docenturer i Retsvidenskab.

(Jfr. om Professor Kruse foran S. 22 ff. og om Docent Federspiel Aarvog 1902—03 S. 426 og 428, 1909—10 S. 962 og foran S. 22 ff.)

Under 28. Februar 1914 blev Docent, Dr. Vinding Kruse udnævnt til Professor i Retsvidenskab. Den 6. Marts 1914 indsendte Konsistorium med sin Tilslutning en Skrivelse af 5. s. M. fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, hvorefter dette ønskede det derved ledig blevene Docentur opslaaet, saaledes at der inden Besættelsen blev givet det Lejlighed til at udtale sig om de indkomne Ansøgninger, saavel som om den Undervisningspligt, der vilde være at paalægge den nye Docent. Under 3. April 1914 blev Docent i Retsvidenskab Dr. jur. H. Federspiel afskediget efter Ansøgning fra 31. Maj s. A. at regne. Begge disse Embeder blev opslaaet ledige den 4. April 1914. Efter Ansøgningsfristens Udløb den 18. s. M. sendte Ministeriet de indkomne Ansøgninger fra candd. juris. Henry Blom Ussing, Georg Cohn, K. F. Hammerich, Naphtali Cohn, C. C. Heilesen, Overretssagførerne Jesper Simonsen og Ove Knud Rasmussen, Assistent i Justitsministeriet Niels Villh. Boeg, samt Fuldmægtig i Sø- og Handelsretten Axel Møller til Universitetets Erklæring og udbad sig samtidig en Erklæring fra Fakultetet.

Den 8. Juni 1914 afgav Fakultetet følgende Erklæring:

I Skrivelse af 24. April d. A. har Konsistorium ved at fremsende de hermed tilbagefølgende Ansøgninger om de to ledige Docenturer i Retsvidenskab efter Anmodning af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udbedt sig en Udtalelse af Fakultetet med Hensyn til Besættelsen af de paagældende Stillinger.

Saaledes foranlediget skal Fakultetet straks fremhæve, at Valget af

den ene Docent efter dets Skøn ingen Tvivl frembyder, idet cand. juris H. Ussing ved den i hans Ansøgning omtalte, til Fakultetet indleverede Afhandling for Doktorgraden ikke blot har dokumenteret sin Adkomst til at beklæde en juridisk Docentpost ved Universitetet, men ogsaa ubetinget hævdet Førstepladsen blandt Ansøgerne. I den nævnte Afhandling, hvis Titel er »Skyld og Skade«, giver Forfatteren paa Basis af et omfattende Studium af Litteraturen og de vigtigste Landes Retspraksis en meget grundig, dygtig og interessant Udredning af Spørgsmaalet om Erstatningspligt udenfor Tilfælde af culpa og faar herved Lejlighed til at lægge udprægede videnskabelige Evner for Dagen, ligesom han viser sig i Besiddelse af en solid almindelig retsvidenskabelig Dannelse og et sundt juridisk Blik. Under Hensyn hertil maa Fakultetet anse det for meget ønskeligt, at Kandidat Ussing knyttes som Lærer til Universitetet, og det er derfor enigt om varmt at anbefale, at han i første Linie kommer i Betragtning ved Besættelsen af de ledige Docenturer.

Hvad de øvrige Ansøgere angaar, gælder det om dem alle, at de er begavede og dygtige Jurister med videnskabelige Interesser og gode Kundskaber i deres Fag, men Flertallet af dem fyldestgør dog efter Fakultets Meningen ikke for Tiden Betingelserne for Ansættelse som Docenter under Fakultetet. For nogles Vedkommende er den litterære Produktion saa ringe, at den, skønt i enkelte Tilfælde virkelig lovende, ikke giver tilstrækkelige Vidnesbyrd om videnskabelige Evner og Modenhed, og med Hensyn til en anden, cand. juris Georg Cohn, stiller Sagen sig saaledes, at han vel har offentliggjort et Par større Afhandlinger af filosofisk Indhold, der efter sagkyndiges Dom fortjener Anerkendelse, men at disse falder saa langt udenfor Retsvidenskabens Omraade, at de ikke kan betragtes som Adkomst til en juridisk Lærerpost. Naar bortses fra Kandidat Ussing, er der i Virkeligheden kun tre Ansøgere, om hvis Ansættelse der paa nuværende Tidspunkt kan være Tale, nemlig cand. juris Naphtali Cohn, Assistent, cand. juris K. Hammerich og Fuldmægtig, cand. juris Axel Møller, hvilke alle har fuldendt større videnskabelige Arbejder, Kandidat Møller et Arbejde om Erstatningsansvaret ved Skibssammenstød, hvis første Del af Fakultetet er funden værdig til at forsvares for den juridiske Doktorgrad (anden Del er bebudet at skulle foreligge om et Par Maaneder), Kandidat Hammerich en Bog om Forhandlingsmaksimen som Grundsætning for Sagens Oplysning i Civilprocessen, Kandidat Cohn endelig en længere Tidsskriftafhandling om Trediemandsretshandler samt et andet større Arbejde, der ikke er udkommet, men som Fakultetet dog har haft Lejlighed til at stifte Bekendtskab med.

Naar Fakultetet har skullet træffe et Valg mellem disse tre Ansøgere, har der forholdsvis let kunnet opnaas Enighed om, at Kandidat Hammerich først kan komme i anden Række. Skønt hans ovennævnte Arbejde indeholder meget af Værdi og derhos, hvad Formen angaar, er særdeles klart og velskrevet, kan Fakultetet ikke anse det for en særlig betydelig Præstation og kan navnlig ikke stille det i Klasse med Kandidat Møllers Disputats, der, selv om den er lovlig nøgtern og i for høj Grad viger tilbage for en Indgaaen paa mere almindelige Problemer, dog ubetinget er et dygtigt og grundigt Arbejde, der vidner om et nøje teoretisk og praktisk Kendskab til det behandlede Emne og derhos i Besvarel-

sen af de mange Enkeltspørgsmaal er baaret af en sikker Retstakt og en sund og rigtig Vurdering af alle reale Hensyn. Vanskeligere har det været at vælge mellem Kandidat Møller og Kandidat Cohn, hvis Forfatterindividualiteter i de fleste Henseender er vidt forskellige. Kandidat Cohn er i Besiddelse af en, ikke mindst i Forhold til hans unge Alder, usædvanlig Belæsthed og Kundskabsfylde, og han raader derhos over en betydelig Skarpsindighed og logisk Evne, der giver ham gode Betingelser for en konstruktiv Behandling af Retsstoffet. Hans vidtspredte Interesser, der ikke blot strækker sig til de forskelligste Grene af Retsvidenskaben, men endog langt udenfor denne, rummer paa den anden Side store Farer for hans Udvikling, idet de i Forbindelse med hele hans øvrige Aandsanlæg bringer ham til at binde an med Opgaver, der i hvert Fald for Tiden afgjort ligger over hans Kræfter, og derhos ofte frister ham til at blive staaende ved en altfor lidt dybt gaaende Behandling af Spørgsmaalene. Den nævnte Mangel paa Evne til Begrænsning er sikkert for en Del Udtryk for en vis Umodenhed, der ogsaa paa anden Maade giver sig tydelig til Kende, f. Ex. deri, at det store Kundskabsstof gennemgaaende ikke er fuldt fordøjet. Som Følge af de her fremhævede Forhold har der indenfor Fakultetet rejst sig stærke Betæneligheder ved at ansætte Kandidat Cohn som Docent, idet man har ment, at der til en saadan Ansættelse maatte kræves større Modenhed og sikrere Vidnesbyrd om Evne til Fordybelse og Koncentration end dem, han hidtil har aflagt, og skønt ikke alle Fakultetets Medlemmer har kunnet tillægge disse Betæneligheder lige stor Vægt, har alle dog ment til sidst at maatte bøje sig for dem. Fakultetets Overvejelser er derfor resulterede i, at det maa anse Kandidat Møllers Udnævnelse til Docent ved Siden af Kandidat Ussing som den rette Ordning af Sagen.

Som det fremgaar af det ovenfor udviklede, fyldestgør Kandidat Møller ubetinget de Fordringer, som i videnskabelig Henseende maa stilles til en Universitetslærer, og der er derfor ikke Tvivl om, at den Klarhed og det rolige Omdømme, som udmærker ham, gør ham vel skikket til at virke som Lærer, ligesom hans store Fortrolighed med det praktiske Retsliv paa mange Maader vil komme hans Undervisning tilgode. Hertil kommer endnu, at der, hvis Kandidat Møller beskikkes til Docent, vistnok tør siges at være nogen Udsigt til, at det paagældende Docentur i Løbet af faa Aar ved hans Overgang til anden Virksomhed paany vil blive ledigt, og der vil da rimeligvis foreligge et langt sikrere Grundlag for en Bedømmelse af Kandidat Cohns og muligvis andre Ansørgeres Kvalifikationer end det, som for Tiden haves til Raadighed, eller som kunde tænkes tilvejebragt gennem en Konkurrence.

Hvad sidst nævnte Mulighed angaar, har Tanken om Afholdelse af en Konkurrence for det her omhandlede Docenturs Vedkommende naturligvis været fremme under Fakultetets Overvejelser, men har ikke vunden Tilslutning fra nogen Side. Ganske bortset fra, hvad der i Almindelighed kan indvendes imod Konkurrencer (at de tager lang Tid og er yderst byrdefulde for Deltagerne uden dog altid at føre til et i samme Grad sikkert Resultat), synes en Konkurrence i hvert Fald i det foreliggende Tilfælde ikke at være paa sin Plads. Dels drejer det sig kun om Besættelse af et Docentur, hvis Betydning neppe staar i Forhold til det store Appa-

rat, en Konkurrence kræver, dels og navnlig vil en saadan ikke kunne raade Bod paa den manglende Modenhed og Udvikling, som efter Fakultetets Skøn er en af Hovedindvendingerne mod Ansættelsen af Kandidat Cohn. Under disse Forhold vilde en Konkurrence kun være et uforsvarligt Spild af Tid og Kræfter, og det saa meget mere, som der efter det udviklede neppe ved Kandidat Møllers Ansættelse vil være foregrebet noget med Hensyn til senere Docentansættelser, ligesom det følger af sig selv, at nærværende Indstilling hverken for hans eller Kandidat Ussings Vedkommende bør opfattes som præjudicerende Besættelsen af et Professorat i Tilfælde af Vakance i et saadant.

I Henhold til foranstaaende tillader Fakultetet sig herved at indstille, at de to ledige Docenturer i Retsvidenskab besættes med cand. juris Ussing og Fuldmægtig i Sø- og Handelsretten cand. juris Axel Møller, idet man med Hensyn til den Undervisningspligt, der vil være at paalægge dem, forudsætter, at det ligesom hidtil vil blive gjort dem til Pligt at deltage i Undervisningen og Eksamensarbejdet efter Fakultetets nærmere Anvisning.

Da det, forinden Fakultetet har kunnet tage Stilling til Sagen, bl. a. har været nødvendigt at samtlige dets juridiske Medlemmer gennemgik Kandidat Ussings meget omfangsrige Disputats, har det været ganske umuligt for det at fremkomme med ovenstaaende Udtalelse før nu. Imidlertid maa Fakultetet anse det for meget ønskeligt, at Beskikkelsen af de ny Docenter ikke udsættes længere end strengt nødvendigt. Allerede under Slutningen af den for Tiden stedfindende mundtlige Eksamen vilde det kunne blive nødvendigt at gøre Brug af i hvert Fald den ene Docent, og da Forelæsningsplanen for næste Semester ikke vil kunne gennemføres uden Docenternes Medvirkning, maa man under alle Omstændigheder henstille, at Afgørelsen om muligt træffes saa betids, at der gives Docenterne den fornødne Tid til inden Semestrets Begyndelse at forberede deres Forelæsninger.«

I Overensstemmelse hermed indstillede Konsistorium 11. Juni 1914 og ved kgl. Resol. af 18. Juni 1914 blev det derefter bifaldet, at der af Universitetets Udgiftspost h. 2 udbetales Cand. juris Henry Blom Ussing og Cand. juris Niels Fr. Axel Møller hver et aarligt Honorar af 2000 Kr. med Lønningstillæg ifølge Lov af 8. Juni 1912 for at holde Forelæsninger og Øvelser i Retsvidenskab ved Københavns Universitet. Under 19. s. M. paalagde Ministeriet derhos de paagældende efter det rets- og statsvidenskabelige Fakultets nærmere Bestemmelse at deltage i Fakultetets almindelige Arbejde paa samme Maade, som det tidligere er paalagt Fakultetets andre Docenter.

e. Forhøjelse af de statsvidenskabelige Censurers Honorar.

(Jfr. Aarbog 1864—71 I, S. 116, II, S. 97, 1876—77, S. 8—11).

Den 13. Februar 1913 indsendte de faste Censorer ved statsvidenskabelig Eksamen, Kontorchef Cordt Trap og Kontorchef Adolph Jensen, følgende Andragende til Ministeriet:

»Undertegnede faste Censorer ved Universitetets statsvidenskabelige Eksamen tillader sig herved at andrage om, at det os tillagte Censor-

honorar, 300 Kr. aarlig til hver, maa blive forhøjet til 600 Kr. aarlig til hver.

Til Støtte for dette vort Andragende tillader vi os at anføre, at det nævnte Honorar af 300 Kr. blev fastsat paa et Tidspunkt, da Antallet af Eksamenskandidater var langt mindre end nu og da Eksamensordningen derhos var en anden end den nuværende, saaledes at der var færre Bedømmelser pr. Kandidat end under den nugældende Ordning.

For Imødekomme af vort Andragende turde formentlig ogsaa den Omstændighed tale, at Censorhvervet ved statsvidenskabelig Eksamen nu honoreres forholdsvis langt ringere end det tilsvarende Hverv ved Universitetets juridiske Eksaminer. Vi skal i saa Henseende anføre følgende Beregninger, foretagne paa Grundlag af Erfaringerne fra de sidste 6 Aar (1. September 1906—31. August 1912).

Antallet af Kandidater var ved Fuldstændig juridisk Eksamen 590, ved Juridisk Embedseksamen for ustuderede 130 og ved Statsvidenskabelig Eksamen 56. Antallet af Bedømmelser pr. Kandidat er ved de nævnte tre Eksaminer henholdsvis 13, 7 og 17. Det samlede Antal Bedømmelser var altsaa i aarlig Gennemsnit 1430 ved de juridiske Eksaminer og 159 ved statsvidenskabelig Eksamen. Ved de juridiske Eksaminer medvirker 8 Censorer med et aarligt Honorar af 1000 Kr. hver, ialt 8000 Kr., ved statsvidenskabelig Eksamen 2 Censorer med et Honorar af 300 Kr. hver, ialt 600 Kr. I Forhold til Antallet af Bedømmelser skulde sidstnævnte Honorarsum imidlertid være ca. 900 Kr. aarlig, for at de statsvidenskabelige Censorer skulde kunne siges at være honorerede paa lige Fod med de juridiske.

Hertil kommer yderligere, at der i ovennævnte Beregning ikke er taget Hensyn til det store, nye Arbejde, der er paalagt de statsvidenskabelige Censorer ved kgl. Anordning af 5. Februar 1910, jfr. Bekendtgørelse af 19. Juli 1911. Ifølge sidstnævnte Bekendtgørelses § 6 skal Besvarelsenerne af de skriftlige Opgaver, der gives under Øvelserne paa statistisk Laboratorium, bedømmes af Censorerne og Universitetslærerne i Forening efter de almindelige Regler for Bedømmelsen af de skriftlige Udarbejdelser ved Eksamen. Det drejer sig her om et Tillæg af 10 Bedømmelser for hver Kandidat, og det skal tilføjes, at disse Bedømmelser er særlig tidtagende paa Grund af de paagældende Besvarelsers store Omfang. Medregnes de 10 Laboratorieopgaver, faas ialt 27 Bedømmelser pr. Kandidat, hvorefter det aarlige Honorar beregnet i Forhold til det, der ydes Censorerne ved de juridiske Eksaminer — skulde være over 1400 Kr. eller 700 Kr. til hver Censor.

Det vil herefter sikkert erkendes, at den Forhøjelse af Honoraret til 600 Kr. for hver af Censorerne, hvorom vi andrager, ikke er urimelig.

For saa vidt det høje Ministerium maatte finde Anledning til at imødekomme vort Andragende, tillader vi os yderligere at henstille, at Forhøjelsen træder i Kraft fra 1. April d. A. at regne, idet Beløbet for Finansaaret 1913—14 søges bevilget enten ved Ændringsforslag til Finansloven for nævnte Finansaar eller — hvis Tidspunktet hertil skønnes at være for langt fremrykket — ved Tillægsbevilling.

I Forbindelse med foranstaaende skal vi yderligere tillade os at henvende Opmærksomheden paa det uheldige i, at der ved statsvidenskabelig Eksamen kun er beskikket to faste Censorer, som begge skal være til Stede

og deltage i Bedømmelsen. Der vil herved kunne opstaa Vanskeligheder i det Tilfælde, at en af Censorerne er forhindret paa Grund af Sygdom. Dette uheldige Forhold vilde der kunne raades Bod paa ved at Ministeriet paa Forhaand udpegede en Suppleant. Under Forudsætning af, at Censorvederlaget forhøjes som forannævnt, vilde Sagen dog formentlig ogsaa kunne ordnes paa den Maade at der beskikkedes tre faste Censorer, som hver oppebar et aarligt Honorar af 400 Kr., og som — efter nærmere Bestemmelse af Formanden for Censorerne — delte Arbejdet imellem sig, saaledes at der, ligesom hidtil, ved hver Bedømmelse medvirkede to Censorer.«

I Anledning af dette Andragende udbad Ministeriet sig 26. Juni 1913 en Erklæring fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet angaaende Spørgsmaalet om Forøgelse af Censorernes Antal. Denne Erklæring, der blev afgivet den 6. Februar 1914 og fremsendt med Konsistoriums Tilslutning den 10. s. M., var saalydende:

»I Skrivelse af 28. Juni 1913 har Konsistorium meddelt Fakultetet, at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 26. s. M. havde anmodet det om at indhente Fakultetets Erklæring angaaende det i det hoslagt tilbagefølgende Andragende omhandlede Spørgsmaal om en Forøgelse af Antallet af Censorer ved statsvidenskabelig Eksamen. Under 26. Januar d. A. har Ministeriet dernæst bragt Sagen i Erindring, hvilket Konsistorium har meddelt Fakultetet i Skrivelse af 30. s. M.

I denne Anledning skal Fakultetet udtale, at det vilde anse det for heldigt, om der ved Siden af de to faste Censorer blev beskikket en Suppleant til under muligt Forfald at indtræde i den forhindrede Censors Sted, hvorimod man ikke foreløbig finder det paakrævet, at der beskikkes en tredje fast Censor. Angaaende Grunden til, at dette Svar først fremkommer nu, skal man tilføje, at den er at søge i de først i Slutningen af forrige Aar tilendebagte Forhandlinger om en Omordning af statsvidenskabelig Eksamen, hvis Udfald Fakultetet fandt det rigtigt at afvente, inden det tog Stilling til Sagen.«

Efter et af Ministeriet stillet Ændringsforslag til 3. Behandling af Forslaget til Finansloven for 1914—15 blev derefter Universitetets Udgiftspost a. 6, Til de faste Censorer ved Universitetets Embedseksaminer, forhøjet med 400 Kr., for at Honoraret kunde forhøjes til 500 Kr. for hver Censor, jfr. Rigsdagtid. 1913—14, Tillæg B., Sp. 1165—66.

Derimod blev der ikke truffet Bestemmelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Forøgelse af Censorernes Antal.

f. Professor extraordinarius i Kirurgi, Overkirurg, Dr. med. Vilhelm Schaldemose udnævnes efter Professor, Dr. med. Oscar Blochs Afgang til Professor ordinarius i Kirurgi.

(Jfr. om Professor Bloch Aarvog 1885—86, S. 101, 1889—90, S. 195, 1890—91, S. 525, 1892—93, S. 5, 1896—97, S. 340, 1898—99, S. 21, 1900—01, S. 817, 1901—02, S. 15, 115, 120, 1902—03, S. 409, 1903—04, S. 852, 953, 1904—05, S. 87 og om Professor Schaldemose Aarvog 1906—07, S. 754, 1907—08, S. 108, 1908—09, S. 666.)

Under 17. Februar 1913 indsendte det lægevidenskabelige Fakultet en Ansøgning fra Professor, Dr. med. Oscar Bloch om Afsked fra Em-

bedet som Professor i operativ Kirurgi og meddelte samtidigt, at Professor extraordinarius i Kirurgi, Overkirurg, Dr. med. V. Schaldemose med Fakultetets Anbefaling agtede at søge det ledige Embede, idet han ønskede at bibeholde sin Stilling som Overkirurg ved Rigshospitalets Afdeling D. Da det var af største Vigtighed, at det ved Professor Schaldemoses Overtagelse af Professor Blochs Professorat ledigblevne ekstraordinære Professorat i kirurgisk Patologi blev besat inden 1. September anmodede Fakultetet indtrængende om, at dette uundværlige Professorat uden Afbrydelse maatte blive opretholdt.

Fakultetets Forslag anbefaledes varmt af Konsistorium i Skrivelse af 10. Marts, hvori det desuden med Hensyn til Beregningen af Professor Blochs Pension henviste til Universitetets Aarvog 1898—99, S. 21--22.

Foranlediget herved meddelte Ministeriet i Skrivelse af 25. Marts 1913, at det ikke i Tilfælde af, at Professoratet besattes med Professor extraordinarius V. Schaldemose, vilde se sig i Stand til at skaffe finansiell Hjemmel for Genbesættelsen af det ekstraordinære Professorat til et tidligere Tidspunkt end 1. April 1914. Forsaavidt Professor Bloch ikke maatte være villig til at forblive i sit Embede til Udgangen af Marts Maa- ned 1914, maatte det ekstraordinære Professorat henstaa ubesat i Tiden fra 1. September 1913 til 30. Marts 1914.

Under 17. April 1913 indsendte Konsistorium til Ministeriet en Skrivelse af 1. s. M. fra Professor Bloch, hvori han udtalte, at han ikke saa sig i Stand til at opfylde det af Fakultetet overfor ham fremsatte Ønske om, at han vilde forblive i sit Embede til Udgangen af Marts 1914. I Tilslutning til den af Fakultetet afgivne Erklæring af 9. s. M. indstillede Konsistorium derfor, at det af Professor Bloch beklædte Embede, saa snart hans Afskedsansøgning var bevilget, maatte blive opslaaet ledig til 1. September 1913, samt at de indkomne Ansøgninger maatte blive tilstillede Universitetet til Erklæring.

Ved kgl. Resolution af 19. Maj 1913 blev Professor, Dr. med. Oscar Thorvald Bloch entlediget i Naade og med Pension paa Grund af Svage- lighed fra 31. August 1913 at regne.

Embedet blev opslaaet ledigt den 29. Maj 1913. Efter Ansøgningsfri- stens Udløb sendte Ministeriet 17. Juni de indkomne 7 Ansøgninger fra Dr. med. A. Blad, Dr. med. P. N. Hansen, Dr. med. Helsted, Dr. med. Johs. Ipsen, Dr. med. Jørgen Jensen, Dr. med. A. Lendorf og Professor, Dr. med. V. Schaldemose til Universitetets Erklæring.

Den 10. September 1913 indstillede Fakultetet Professor, Dr. med. V. Schaldemose til Professoratet. Denne Indstilling tiltraadtes af Kon- sistorium under 28. Oktober og under 17. November 1913 blev Professor extraordinarius, Dr. med. Vilhelm Schaldemose udnævnt til Professor ordinarius i Kirurgi ved Københavns Universitet. I Overensstemmelse med den af Konsistorium afgivne Indstilling udtalte Ministeriet derhos 20. s. M., at Professor Schaldemoses Lønnings- og Pensionsanciennitet vilde være at regne fra 1. April 1908, dog saaledes at han med Hensyn til Adgang til at optere Fribolig eller Huslejeportion stod tilbage for de dengang ansatte normerede Professorer.

— Som det nedenfor S. 42 er anført blev der ligeledes efter Konsisto- riums Indstilling ogsaa ved Professor extraord., Dr. Holger Pedersens Ud-

nævnelser til Professor ord. taget samme Forbehold med Hensyn til hans Adgang til Option. Da saadant Forbehold imidlertid hidtil kun var taget ved Udnævnelse af allerede fast ansatte Universitetslærere til ny-oprettede normerede Professorater, jfr. saaledes Aarbog 1899—1900, S. 453—54, og derhos — hvor ingen saadan særlig Grund som Oprettelsen af et nyt normeret Professorat foreligger — maatte anses for stridende mod Reglen i kgl. Anordn. af 1. Sept. 1850 § 4 b, hvorefter Adgang til at optere Fribolig eller Huslejeportion skal staa lige aaben for alle i normerede Pladser ansatte Professorer efter deres Anciennitet, beregnet fra deres første faste Ansættelse ved Universitetet, blev efter Konsistoriums Indstilling af 11. Sept. 1914 de ovennævnte ved Professorerne Schallemose og Holger Pedersens Udnævnelse tagne Forbehold ophævede ved Ministeriets Skrivelse af 18. Sept. 1914, hvorved Konsistorium blev befyndiget til at tilkendegive de paagældende, at der med Hensyn til deres Anciennitet i nævnte Henseende vilde blive forholdt efter kgl. Anordn. af 1. Sept. 1850 § 4 b.

g. Forslag om Oprettelse af et ordinært Professorat i Kirurgi.

Dr. med. Axel Lendorf udnævnes til Professor extraordinarius i Kirurgi og optages som Medlem af det lægevidenskabelige Fakultet.

(Jfr. Aarbog 1899—1900, S. 355, 1906—07, S. 754, 1907—08, S. 108 og foran S. 32).

Under 16. September 1913 tilskrev det lægevidenskabelige Fakultet Ministeriet saaledes:

»I Skrivelse af 9. d. M. har Fakultetet tilladt sig at indstille Hr. Professor extraordinarius, Overkirurg, Dr. med. V. Schallemose til det ved Professor, Dr. med. Oscar Blochs Afsked ledigblevne ordinære Professorat i Kirurgi. Hvis denne Fakultetets ærbødige Indstilling tages til Følge, bliver det af Professor Schallemose hidtil beklædte Professorat i teoretisk, almindelig og speciel Kirurgi ledigt. Det høje Ministerium har i Skrivelse af 25. Marts d. A. til Konsistorium meddelt, at det ikke vil se sig i Stand til at skaffe finansiel Hjemmel for Genbesættelsen af det ekstraordinære Professorat til et tidligere Tidspunkt end 1. April 1914. Dette er meget uheldigt, da Undervisningen i dette meget vigtige Fag ikke kan foregaa i den ønskelige Udstrækning, og Eksaminationen i Faget indtil videre maa fordeles mellem de to forud stærkt optagne ordinære Professorer. For at hindre et lignende Forhold i Fremtiden, tillader Fakultetet sig ærbødigtst at andrage det høje Ministerium om, at den tredje Lærerplads i Kirurgi, der i saa mange Aar med en Række forskellige Indehavere har bestaaet som ekstraordinært Professorat, og hvis Uundværlighed er almindelig anerkendt, maa blive ophøjet til et ordinært Professorat.«

I den Anledning udbad Konsistorium sig under 19. September 1913 en Udtalelse fra Kvæstor, som derpaa i Skrivelse af 17. Oktober 1913 udtalte sig som følger:

»Ved Finansloven for 1897—98, jfr. Rigsdagstidende for 1896—97, Tillæg B., Sp. 1359—60, bevilgedes under Universitetets Udgiftspost 7. e. et Beløb af 3600 Kr. som Lønning forbundet med Pensionsret og Oprykningsret efter de almindelige Regler for hidtilværende ekstraordinær

Docent i klinisk Kirurgi, Dr. med. O. Bloch som Professor extraordinarius i klinisk Kirurgi. Efterat denne Bevilling var bortfalden ved Professor Blochs Udnævnelse til Professor ordinarius, bevilgedes ved Finansloven for 1900—1901, jfr. Rigsdagstidende for 1899—1900, Tillæg B., Sp. 469—72 paa samme Maade som hidtil under Udgiftspost 7. m. 3600 Kr. som Lønning for Dr. med. Wancher som Professor extraordinarius i Kirurgi. Endelig blev, efterat Professor Wancher under 7. Marts 1906 var afgaaet ved Døden, ved Finansloven for 1908—09 under Universitetets Udgiftspost 7. s. bevilget et Beløb af 3600 Kr. til Lønning af Overkirurg, Dr. med. Schaldemose som Professor extraordinarius i Kirurgi, saaledes at der tillagdes ham Pensionsret og Oprykningret efter de almindelige Regler, jfr. Rigsdagstidende for 1907—08, Tillæg A., Sp. 1191—94 og Universitetets Aarvog for 1907—08 pag. 108—110. Professor Schaldemoses Lønning er paa Finansloven for indeværende Finansaar opført som Universitetets Udgiftspost h. 15. og udgør nu 5000 Kr. aarlig, nemlig Lønning med et Alderstillæg 4200 Kr. og midlertidigt Løntillæg efter Lov af 8. Juni 1912: 800 Kr.

Saafernt Professor Schaldemose, som af det lægevidenskabelige Fakultet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet indstillet, beskikkes til Professor ordinarius i Kirurgi i det ved Professor, Dr. med. Oscar Blochs Afsked ledigblevne ordinære Professorat, vil det af ham hidtil beklædte ekstraordinære Professorat bortfalde, da den i saa Henseende givne Bevilling ifølge sin Ordlyd er knyttet til Professor Schaldemose personlig som Indehaver af Professoratet. Ifølge det lægevidenskabelige Fakultets Andragende har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet derhos i Skrivelse til Konsistorium af 25. Marts 1913 meddelt, at det ikke vil se sig i Stand til at tilvejebringe finansiell Hjemmel for Genoprettelsen af det saaledes bortfaldende ekstraordinære Professorat til et tidligere Tidspunkt end 1. April 1914. Dette vil imidlertid have til Følge, at Undervisningen og Eksaminationen i Faget Kirurgi, som siden 1886, da Professor O. Bloch ansattes som ekstraordinær Docent i klinisk Kirurgi, har været fordelt mellem 3 Universitetslærere, i det mellemliggende Tidsrum i sin Helhed maa bestrides af de to ordinære Professorer i dette Fag, som i Forvejen er stærkt optagne. Samme uheldige Forhold forelaa ogsaa forud for Professor Schaldemoses Udnævnelse til Professor extraordinarius, idet det ved Dr. med. O. Wanchers Død bortfaldne ekstraordinære Professorat i Kirurgi først blev genoprettet ved den ovenfor nævnte Bevilling paa Finansloven for 1908—09. Det er for at hindre lignende Forholds Indtræden i Fremtiden, at det lægevidenskabelige Fakultet nu har søgt at faa det omtalte Professorat omdannet fra ekstraordinært til ordinært, hvorved Mulighed aabnes for en hurtig og af Bevillingsmyndigheden uafhængig Genbesættelse af Professoratet ved indtrædende Vakancer. En saadan Omdannelse vil ikke medføre nogen Merudgift for Statskassen, idet der allerede nu er tillagt den ekstraordinære Professor samme Lønning, Pensionsret og Oprykningret som de ordinære Professorer, men kun en Ompostering, idet Lønningen til Professoratet i saa Fald maa opføres under Universitetets Udgiftspost a. 1.: »Efter Lov af 12. April 1892 § 5 og Lov af 8. Juni 1912 til de normerede Professorer«.

Til det af det lægevidenskabelige Fakultet saaledes indgivne Andra-

gende kan Universitetskvæsturen for sit Vedkommende fuldtud slutte sig. Hertil ledes man ikke alene af Hensynet til, at de af Fakultetet fremhævede Ulemper under Overgangstilstanden mellem et bortfaldet og et genbevilget ekstraordinært Professorat ved Gennemførelsen af den ansøgte Ordning ville blive undgaaede, men navnlig ogsaa ud fra den Betragtning, at det ekstraordinære Professorat i Kirurgi nu maa siges at være blevet et saa fast og uundværligt Led i Universitetets Organisation, at det vil være lidet rimeligt vedblivende at opretholde det som ekstraordinært. Ifølge den i Aarenes Løb stedfundne Udvikling i den kirurgiske Undervisning og under Hensyn til den stadig forøgede Tilgang til det medicinske Studium kan man nemlig gaa ud fra, at der ingensinde vil blive Tale om, at man kan undvære den heromhandlede 3. Lærerpost i Kirurgi, og der synes derfor ikke at være nogen Grund til at holde det udenfor de ordinære Professoraters Kreds, saameget mere som der ved Omdannelsen til ordinært Professorat ikke vil paaføres Statskassen nogen Udgift. Man skal derfor efter Konference med inspectores quæsturæ i Henhold til det foranførte tjenstligst foreslaa det indstillet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at der — under Forudsætning af, at Professor extraordinarius Schaldemose beskikkes til at beklæde det ved Professor Oscar Blochs Afsked ledigblevne Professorat i Kirurgi — til 2. Behandling i Folketinget af Forslaget til Finanslov for 1914—15 stilles Ændringsforslag om, at Universitetets Udgiftspost a., Lønninger og Honorarer, 1. Efter Lov af 12. April 1892 § 5 og Lov af 8. Juni 1912 til de normerede Professorer, forhøjes med 4500 Kr. som Lønning til en tredje normeret Professor i Kirurgi, idet der inden Linien tilføjes en saalydende Anmærkning: »Der oprettes et nyt normeret Professorat i Kirurgi«, samt at Universitetets Udgiftspost h. 15. »Overkirurg ved Rigshospitalet, Dr. med. Schaldemose som Professor extraordinarius i Kirurgi samt midlertidig Lønningsforhøjelse i Henhold til Lov af 8. Juni 1912: 5000 Kr., under Forudsætning af Bevilgelsen af det paagældende Beløb paa 4500 Kr., udgaar af Universitetets Budget.«

Fakultetets Andragende med Kvæstors Ytringer blev med Konsistoriums Anbefaling tilsendt Ministeriet den 28. Oktober 1913. Ministeriet saa sig imidlertid ikke i Stand til at fremme dette Forslag, og Fakultetet stillede derfor i Skrivelse af 1. December 1913 Forslag om Oprettelse af et ekstraordinært Professorat i Kirurgi for Lederen af den kirurgiske Poliklinik paa Rigshospitalet, Dr. med. Axel Lendorf. Fakultetets Skrivelse var saalydende:

»Det lægevidenskabelige Fakultet har med Beklagelse erfaret, at Ministeriet ikke vil se sig i Stand til paa Forslaget til Finansloven for næste Aar at optage Oprettelsen af et ordinært Professorat i Kirurgi til Erstatning for det ved Professor Schaldemoses Overtagelse af Professor Blochs Stilling bortfaldne ekstraordinære Professorat. Denne Lærerpost, som Fakultetet i en meget lang Aarrække har været i Besiddelse af, og som — som udviklet i tidligere Skrivelser og almindelig anerkendt — er ganske uundværlig for Studiet, ser Fakultetet sig saaledes nødsaget til fremdeles at søge opretholdt som et ekstraordinært Professorat. Da et saadant jo maa være knyttet til en bestemt Person har Fakultetet derfor taget under Overvejelse, hvor vidt det var muligt blandt Kirurgerne at udpege

en enkelt som særlig kvalificeret til denne Stilling. Som Resultat af disse Overvejelser har det lægevidenskabelige Fakultet enstemmigt besluttet at ansøge det høje Ministerium om ved 2. Behandling af Finansloven for næste Aar at søge bevilget et ekstraordinært Professorat i Kirurgi for Lederen af den kirurgiske Poliklinik paa Rigshospitalet Hr. Dr. med. Axel Lendorf, hvem det blandt de forhaandenværende Kirurger anser for baade som Lærer og som Videnskabsmand bedst kvalificeret til at overtage den ved Professor Schaldemoses Udnævnelse til Professor i operativ Kirurgi ledigblevne Lærervirksomhed ved Universitetet.«

I Overensstemmelse hermed indstillede Konsistorium den 2. December 1913 og efter at der ved Finansloven for 1914—15 under Universitetets Udgiftspost h. 14. var blevet bevilget 4500 Kr. til Lederen af Rigshospitalets medicinske Klinik, Dr. med. Axel Lendorf som Professor extraordinarius i Kirurgi samt midlertidig Lønforhøjelse i Henhold til Lov af 8. Juni 1912, jfr. Rigsdagstid. 1913—14, Tillæg B., Sp. 375—76, blev Dr. Lendorf under 8. April 1914 udnævnt til Professor extraordinarius i Kirurgi fra 1. s. M. at regne.

I Henhold til et af Konsistorium under 9. Maj fremsendt Andragende af 1. s. M. fra det lægevidenskabelige Fakultet blev det ved kgl. Resolution af 3. Juni 1914 bifaldet, at Fakultetet bemyndigedes til at optage Professor extraordinarius, Dr. med. Axel Lendorf som Medlem af Fakultetet.

h. Dr. med. V. Ellermann ansættes som Professor i Retslægevidenskab efter Professor, Dr. med. K. Pontoppidans Afgang fra Universitetet.

(Jfr. om Professor Pontoppidan Aarvog 1887—88, S. 283, 1892—93, S. 67, 1895—96, S. 36, 1897—98, S. 726, 1900—01, S. 691, 1901—02, S. 21, 1902—03, S. 542, 1905—06, S. 466, 1906—07, S. 828.)

Professor, Dr. med. K. B. Pontoppidan blev under 18. November 1913 efter Ansøgning afskediget i Naade og med Pension fra 31. Januar 1914 at regne. Embedet blev efter det lægevidenskabelige Fakultets Forslag af 25. November 1913 opslaaet ledigt. Den eneste Ansøger var Dr. med. Vilhelm Ellermann, som af det lægevidenskabelige Fakultet i Skrivelse af 16. Januar 1914 blev erklæret for fuldtud kvalificeret til at beklæde det paa-gældende Professorat. I Overensstemmelse hermed indstillede Konsistorium Dr. Ellermann til Embedet og under 7. Februar 1914 blev han udnævnt til Professor i Retslægevidenskab fra 1. Februar at regne.

Under 23. Marts 1914 tilskrev Ministeriet Konsistorium saaledes:

»Efter at der ved Københavns Universitet var bleven oprettet en Lærerstilling i Retslægevidenskab blev, — som det maaske vil være d'Hrr. Rektor og Professorer bekendt — de retslægelige Forretninger, der tidligere havde hørt under Stadslægeembedet i København, ved kgl. Resolution af 10. November 1866 henlagt under førstnævnte Embede. Ved en senere kgl. Resolution af 25. Juli 1888 blev Professoratet i Retslægevidenskab lettet for en Del af dette Arbejde derved, at det blev overdraget Overlægen ved Kommunehospitalets 6. Afdeling at foretage Skøn over tvivlsomme Sindstilstande til Brug ved Retterne, mod at der herfor blev tillagt ham et Honorar, jfr. Universitetets Aarvog 1887—88, pag. 284.

Da Professor, Dr. med. Pontoppidan blev udnævnt til Professor i Retslægevidenskab ved Københavns Universitet, opnaede han, at der for Besorgelsen af den resterende Del af de til hans Embede hørende retslægelige Forretninger blev tillagt ham et Honorar af 1000 Kr. aarlig under Universitetets Udgiftspost h. 12, se Anmærkning til Finanslovforslag for 1904—05, Spalte 1057—60 og Universitetets Aarbog for 1902—03, Side 542—45.

Under Henviſning til foranſtaaende ſkal man anmode d'Hrr. Rektor og Professorer om fra det lægevidenskabelige Fakultet at indhente en Udtalelse om, hvorvidt der er nogen Grund til at ſtille Forſlag om et lignende Honorar til den nuværende Professor i Retslægevidenskab, Dr. med. Ellermann, hvorefter Sagen bedes tilbagesendt hertil ledsaget af de Ytringer, hvortil Konſistorium for ſit Vedkommende maatte finde Anledning.«

Fakultetet udtalte i den Anledning 8. April 1914 »at da Overlægen for 6. Afdeling ſtadig modtager Honorar for Beſvarelſe af de under ham henlagte retspsykiatriske Skøn, finder Fakultetet det naturligt, at det Honorar paa 1000 Kr., ſom den tidligere Professor i Retsmedicin erholdt for Udførelſe af retslægelige Forretninger, ogsaa maa blive tildelt hans Efterfølger. Man maa ſaa meget mere anbefale dette, ſom Antallet af Erklæringer m. m., ſom forlanges af Retter og andre Autoriteter i København, ſtadig har været i Stigning, ligesom en yderligere Stigning kan forventes. Konſistorium ſluttede ſig i Skrivelse af 23. s. M. hertil og paa Finansloven for 1915—16 blev under Universitetets Udgiftspost h. 17. bevilget 1000 Kr. ſom »Honorar til Professoreſen i Retslægevidenskab for Udførelſen af en Del af de retslægelige Forretninger i København«, jfr. Rigsdagſtidende 1914—15, Tillæg B., Spalte 295—98. Samme Beløb blev bevilget ved Tillægsbevillingsloven for 1914—15, jfr. Rigsdagſtidende 1914—15, Tillæg B., Sp. 1759—62.

i. Docenturet i Hygiejne omdannes til et ordinært Professorat og Docent, Dr. med. A. W. E. Erlandsen udnævnes til Professor i Hygiejne.

(Jfr. Aarbog 1900—01, S. 691 og 1910—11, S. 26.)

Den 17. Februar 1913 indſendte det lægevidenskabelige Fakultet følgende Andragende af 3. Januar s. A. fra Docent, Dr. A. W. E. Erlandsen:

»Undertegnede Dr. med. A. W. E. Erlandsen, Docent i Hygiejne ved Universitetet og Beſtyrer af Universitetets hygiejniske Institut, tillader ſig herved at andrage om, at hans Stilling maa blive ſaaledes forandret, at han, baade hvad Anſættelsesmaade, Lønning og Emolumenter angaar, ligetilles med de øvrige Universitetslærere (under det lægevidenskabelige Fakultet), ſom tillige er Beſtyrere af videnskabelige Instituter.

Det har allerede længe været min Agt at rette dette Andragende til det høje Miniſterium, men jeg havde haabet, at det forinden var lykkedes at faa mit Underviſningsfags og det hygiejniske Instituts Forhold ordnede. Dette Haab er endnu kun delviſ opfyldt.

Imidlertid erfarer jeg, at der til det høje Miniſterium er indſendt Anſøgning om Oprettelse af Professorater for 3 kliniſke Specialfag, der for

Tiden doceres af Overlægerne ved 3 af Rigshospitalets Specialafdelinger. Skønt disse Docenters Stillinger er fuldstændig forskellige fra min, og der derfor i og for sig ingen Parallelisme kan bestaa mellem mine 3 Kollegers Andragende og mit, har dette Andragendes Fremkomst dog bragt mig til den Overbevisning, at jeg ikke burde tøve længere med at bede Ministeriet om at tage min særligt uheldige Stilling i Betragtning og at yde mig Støtte til en Forbedring af de Arbejdsvilkaar, jeg ved min Ansættelse ved Universitetet har opnaaet.

Disse Vilkaar er baade utilfredsstillende for mit Fag og for min Person.

Da jeg søgte og opnaaede Ansættelse som Docent i Hygiejne, var det min sikre Opfattelse, at jeg derved erhvervede en *fast Stilling*, der vel var beskeden lønnet, men ialfald stillede mig indenfor Rammerne af det faste Lærerkorps ved Universitetet. Dette blev en Skuffelse. Efter min Ansættelse erfarede jeg, at Stillingen paa Grund af den Form, hvorunder Bevillingen til den er givet, *ikke* anses for en fast Ansættelse.

Denne formelle Mangel ved Stillingen udelukker mig fra den akademiske Lærersamling og den stiller mig med Hensyn til Pensionering og Sikring af Overlevelseshænde ganske som var jeg ikke indtraadt i Stats-tjenesten.

Da jeg er Familieforsørger og har paalagt mig betydelige — ogsaa økonomiske — Ofre for at opnaa min nævnte Stilling, er dennes Usikkerhed og Uklarhed ligesaa utilfredsstillende, som den var uventet.

Fa anden Skuffelse for mig har det været, at der ikke efter min Ansættelse er aabnet mig Adgang til Deltagelse i Fakultetets Forhandlinger.

Da der i 1868 udnævntes en midlertidig Docent i Hygiejne (og Retsmedicin), blev denne kort efter paa Fakultetets anbefaling (»som en Selvfølge«) Medlem af dette. Da der i 1892 oprettedes et Laboratorium for medicinsk Bakteriologi, blev Bestyreren, som var »midlertidig Docent« ved Universitetet gjort til Medlem af Fakultetet. Da Hygiejnisk Laboratorium blev oprettet, var dets Bestyrer Professor og derfor i Forvejen Medlem af Fakultetet. Først i 1905, da min Forgænger blev ansat, efter at Faget var blevet adskilt fra Retsmedicin, undlod man at optage Docenten i Fakultetet, og dette Forhold blev ikke ændret ved min Ansættelse.

Udelukkelsen fra Adgangen til Universitetslærernes Forsamlinger betragter jeg baade for mit Fag og mig selv som en Tilsidesættelse. Jeg har desuden det Indtryk, at Fagets Stilling, baade i Forhold til den samlede Studieplan og i det hele taget, lider derved, at jeg holdes udenfor de samlede Drøftelser i Fakultetet. Efter at Faget nu er blevet obligatorisk Undervisningsfag, er denne Udelukkelse yderligere uheldig.

Hvad endelig Lønningen angaar kan jeg ikke undlade at bemærke, at 2400 Kr. (2880 Kr.) aarligt er ganske utilfredsstillende, saavel efter min Uddannelse som efter de Krav, Virksomheden stiller til mig.

Stillingen som Bestyrer af det hygiejniske Institut kræver, at jeg maa leje Bolig i dettes Nærhed, hvor passende Boliger er dyre. Da det hygiejniske Laboratorium overflyttedes til de Lokaler, hvori bakteriologisk Laboratorium tidligere havde været anbragt, blev der disponeret over den til Laboratoriet knyttede Embedsbolig paa anden Maade. Man opret-

holdt herved overfor Bestyreren af det hygiejniske Laboratorium en Afvigelse fra den iøvrigt ved Universitetet tilstræbte Plan, at give Laboratoriestyrelserne Embedsboliger ved deres Laboratorier.

Da denne Plan nu er gennemført for alle de andre biologiske Institutter, og der endog i de fleste er skaffet Bolig til Assistenten, er det berettiget at hævde, at jeg ogsaa i denne Henseende indtager en umotiveret Undtagelsesstilling.

Det maa være mig tilladt at erindre om, at vistnok alle andre Bestyrere af lægevidenskabelige Institutter (Laboratorier), indtil de fik Embedsbolig, har erholdt Huslejhjælp for at kunne bo i Laboratoriets umiddelbare Nærhed.

Sluttelig skal jeg pege paa det uheldige Forhold, at *jeg som Docent og Institutbestyrer har væsentlig ringere Lønning, end den Indtægt (Løn og Emolument) Assistenten ved Søsterinstitutterne oppebærer!*

Paa samme Tid lægger min Stilling ved Universitetet i stedse stigende Grad Beslag paa min Tid og Arbejdskraft. Foruden Undervisningen og Institutets Administration er der i det sidste Aar paalagt mig Censurpligt ved lægevidenskabelig Forberedelseseksamen. Desuden skal jeg tillade mig at henvise til, at Medicinalkommissionens Forslag til Omordning af Landets Embedslægevæsen forudsætter Indførelsen af Embedslægeeksamen, ved hvilken Hygiejne vil blive et Hovedfag. Herved vil mine Undervisningspligter blive stærkt forøgede. Forarbejderne til denne nye Eksamen vil formodentlig allerede blive forlangt paabegyndt i den nærmeste Tid.

Jeg nærer det sikre Haab, at denne sidste Omstændighed i Forbindelse med det ovenfor anførte maa findes at afgive tilstrækkeligt Grundlag for Genoptagelsen af det Forslag om Oprettelsen af et normeret Professorat i Hygiejne, som det høje Ministerium (efter det lægevidenskabelige Fakultets Andragende af 26. November 1900) forelagde for Rigsdagen ved Finanslovbehandlingen for 1901—02, og som det nævnte Fakultet senere gentagne Gange (24. Maj, 28. Juni 1901, 16. Decbr. 1902, 1. Febr. 1904, jfr. Univ. Aarvog 1900—1901, 1905—06), har gjort sig til Talsmand for.

Det er mit Haab at Ministeriet ved at undersøge Rigtigheden af, hvad jeg har anført, vil anerkende at min Stilling nu er fuldstændig uholdbar, og at der bør ydes mit Andragende den Støtte, hvormed jeg har anmodet.«

Fakultetet medgav Andragendet sin bedste anbefaling, idet det med Hensyn til Motivering af dette Standpunkt for det væsentlige henviste til den Skrivelse af 16. Decbr. 1902 (Aarvog 1905—06, S. 26), i hvilken det første Gang indsendte et motiveret Forslag om Oprettelse af et Professorat i Hygiejne ved Københavns Universitet.

Under 10. Marts 1913 indstillede Konsistorium, at Ministeriet paa Forslaget til Finansloven for 1914—15 vilde søge Bevilling til Oprettelsen af et ordinært Professorat i Hygiejne, hvorved den under Universitetets Udgiftspost h. 13 med 2880 Kr. opførte Bevilling til en Docent i Hygiejne, som tillige er Bestyrer af det hygiejniske Laboratorium, vilde bortfalde. Ministeriet optog imidlertid ikke den foreslaede Bevilling paa Finanslovsforslaget. Derimod blev der som Ændringsforslag til 3. Behandling af Finanslovsforslaget stillet Forslag om Professoratets Oprettelse og Docen-

turets Nedlæggelse i Forbindelse med et Forslag om Bevilling af Udgifter ved en Prøve for Embedslæger, hvorom nærmere i næste Hefte af Aarbogen. Om Forslagets Begrundelse se Rigsdagstid, 1913—14, Tillæg B., Sp. 1163—66. I Overensstemmelse med dette Forslag blev Docenturet i Hygiejne omdannet til et ordinært Professorat, hvorefter Docent, Dr. med. A. W. E. Erlandsen under 8. April 1914 blev udnævnt til Professor i Hygiejne ved Københavns Universitet.

k. Professor extraordinarius i slavisk Filologi og sammenlignende Sprogvidenskab, Dr. phil. Holger Pedersen udnævnes efter Professor, Dr. phil. Vilhelm L. P. Thomsens Afgang fra Universitetet til Professor ordinarius i sammenlignende Sprogvidenskab. — Forslag om Bibeholdelse af Lærerposten i slavisk Filologi.

(Jfr. om Prof. Vilh. Thomsen Aarvog 1873—75, S. 157, 1880—81, S. 1339, 1886—87, S. 17, 1890—91, S. 598, 1892—93, S. 2, 1898—99, S. 107, 1901—02, S. 115 og 1912—13, S. 1002; om Prof. Holger Pedersen Aarvog 1908—09, S. 478.)

Professor ordinarius i sammenlignende Sprogvidenskab, Dr. phil. Vilhelm Thomsen blev under 16. Juni 1913 efter Ansøgning afskediget fra 31. August 1913 at regne, se Aarvog 1912—13, S. 1002. Derefter anmodede Ministeriet under 30. Juni Konsistorium om at ville indhente en Erklæring fra det filosofiske Fakultet, om det saaledes ledigtblevne Embede ønskedes opslaaet ledigt.

Fakultetet udtalte i den Anledning under 16. Oktober 1913 følgende:

»Til Professor Vilhelm Thomsens Efterfølger som Professor i sammenlignende Sprogvidenskab maa Fakultetet anse Professor Holger Pedersen for selvskreven. Prof. Pedersen har ved sine vidtstrakte og indgaaende Studier og Arbejder paa de indoeuropæiske Sprogs forskellige Omraader (Indisk og Persisk saavel som Græsk og Latin, Germansk og Slavisk), og specielt ved banebrydende Behandling af vanskeligere Sproggrupper som Albanesisk, Armenisk og Keltisk forlængst erhvervet sig et Navn ogsaa udenfor Danmarks Grænser; han fik for flere Aar siden en Opfordring til at afløse en af Nutidens anseteste Sprogforskere ved et udenlandsk Universitet, og har i Aar ifølge Indbydelse fra Universitetet i Dublin holdt Forelæsninger der over Keltisk. Han har tillige en mangeaarig og betydningsfuld Virksomhed bag sig som Lærer i slaviske Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved vort Universitet. Da der desuden ikke for Tiden findes nogen herhjemme, som kunde tænkes at foretrækkes for Professor Pedersen til det ledige Professorat, skal Fakultetet anbefale, at Professoratet i sammenlignende Sprogvidenskab besættes med Professor Holger Pedersen uden at opslaaes vakant.

Saaftremt Prof. Pedersen maatte blive udnævnt til Professor i sammenlignende Sprogvidenskab, vil der imidlertid komme til at savnes en Lærer i slaviske Sprog ved Universitetet. Lærestolen i disse Sprog er vel en personlig Plads; men den har med en kort Afbrydelse været besat siden Midten af forrige Aarhundrede; Undervisningen i slaviske Sprog søges

af ikke faa Studerende, og med de slaviske Folks tiltagende Betydning i Nutidens Kulturudvikling kan det antages, at Trangen til Undervisning i deres Sprog stadig vil blive større. Fakultetet maa derfor indtrængende anbefale, at Pladsen som Lærer i slaviske Sprog opretholdes, selv om Prof. Pedersen maa forlade den, saa meget mere som det maa antages at være muligt for Øjeblikket at faa den besat paa tilfredsstillende Maade, dersom den bevares i sin nuværende Form, som ekstraordinært Professorat. Fakultetet maa endvidere under de givne Omstændigheder lægge Vægt paa, at det under en eller anden Form bliver muligt at indkalde Ansøgninger om Pladsen, da der kan tænkes at være flere kvalificerede Kandidater til den.

Prof. Pedersen har overfor Fakultetet udtalt Ønsket om, dersom han udnævnes til Professor i sammenlignende Sprogvidenskab, først at maatte fratæde sin nuværende Stilling ved Udlobet af dette Aar, for paa behørig Maade at kunne afslutte sine løbende Kursus i slaviske Sprog. Fakultetet finder i og for sig dette Ønske særdeles berettiget; men det mener tillige at maatte regne med den Mulighed, at det kunde være af Betydning for Opretholdelsen af Lærerposten i Slavisk, om Professor Pedersen først fra traadte den til 1. April 1914. Denne Ordning har Prof. Pedersen erklæret at kunne gaa ind paa. Idet Fakultetet forventer, at der ogsaa hos Ministeriet vil findes Interesse for Bevarelsen af Lærerposten i Slavisk, skal det henstille, at Ministeriet anmodes om, saafremt Prof. Pedersen maatte blive udnævnt til Professor i sammenlignende Sprogvidenskab, at ville foranledige hans Tiltrædelse af denne Post fastsat enten til 1. Januar eller til 1. April 1914.«

Konsistorium fremsendte 29. Okt. 1913 Fakultetets Erklæring til Ministeriet og indstillede, dels at Professor Holger Pedersen udnævntes til Professor ordinarius i sammenlignende Sprogvidenskab, hvorved det henstilledes til Ministeriet, om Udnævnelsen burde finde Sted fra 1. Jan. eller 1. April 1914, dels at Professor Pedersens ekstraordinære Professorat søgtes opretholdt. Idet Konsistorium iøvrigt forudsatte, at Professor Holger Pedersen medtog sin Lønnings- og Pensionsanciennitet fra 1. April 1900, jfr. Aarbog 1908—09, S. 478, henstilledes det, at der ved hans Udnævnelse til Professor ordinarius forbeholdtes de allerede ansatte normerede Professorer deres Plads i Aldersordenen med Hensyn til Option af Fribolig eller Huslejeportion. Professor Holger Pedersen blev derefter under 16. Novbr. 1913 udnævnt til Professor ordinarius i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet fra 1. Jan. 1914 at regne. Ved Meddelelsen om Udnævnelsen tilføjede Ministeriet i Skrivelse af 20. Novbr., at hans Lønnings- og Pensionsanciennitet vilde være at regne fra 1. April 1900, dog saaledes at han med Hensyn til Adgang til at optere Fribolig eller Huslejeportion skulde staa tilbage for de allerede ansatte normerede Professorer. Om dette Forbeholds Ophævelse ved Ministeriets Skrivelse af 18. Sept. 1914 se foran S. 33.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Opretholdelsen af det ekstraordinære Professorat i slavisk Filologi udbød Ministeriet sig, forinden videre foretoges, en nærmere Udtalelse om, hvem der sigtedes til af mulige kvalificerede Ansøgere med Angivelse af deres Kvalifikationer, litterære eller øvrige videnskabelige Virksomhed paa det omhandlede Omraade. Fakul-

tetets Erklæring herom vil blive meddelt i et senere Hefte af Aarbogen ved Beretningen om Oprettelsen af et ordinært Professorat i slavisk Filologi.

I. Docent, Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen udnævnes til Professor extraordinarius i romansk Filologi.

(Jfr. Aarvog 1908—09, S. 480.)

Den 8. Juni 1911 indsendte Docent Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen til det filosofiske Fakultet et Andragende til Ministeriet om, at det af ham beklædte Docentur maatte blive omdannet til et ekstraordinært Professorat i romansk Sprog. Han begrundede dette Ønske saaledes:

»Den romanske Filologi spænder over et saa stort Omraade, at alene det at følge med Videnskabens Fremskridt er et meget betydeligt Arbejde og i mange Tilfælde ogsaa meget bekosteligt. Det bliver derfor i Længden pinligt for mig at skulle erhverve en ikke uvæsentlig Del af mine Indtægter ved Skolearbejde og iøvrigt være henvist til Stipendier, hvis Varighed er begrænset, medens min Løn som Docent er uden Stigning. Allerede nu begynder et Misforhold at vise sig mellem Indtægter og Udgifter, idet mine Børn vokser til; en fortsat Stigen i Udgifter for hvert Aar er givet, medens Forøgelse af mine Indtægter er udelukket, da jeg ikke kan paatage mig mere Skolearbejde (og rimeligvis heller ikke opnaa det). Hertil kommer nu, at Antallet af de Franskstuderende stadig er meget betydeligt og snarest tager til, og da de efter den nye Skolelov møder med andre Forudsætningen end før, er der al mulig Udsigt til, at der vil blive lagt forøget Beslag paa mit Arbejde ved Universitetet. Det vil derfor være af stor Betydning for mig, om jeg kunde opnaa en mere betrygget Stilling.«

Fakultetet anbefalede Docent Sandfeld Jensens Andragende i en saalydende Skrivelse af 19. s. M.:

»I Anledning af den af Docent Dr. Kr. Sandfeld Jensen indsendte og hermed følgende Ansøgning om at blive ansat som Professor extraordinarius i romansk Sprog skal Fakultetet, idet det paa det varmeste anbefaler Andragendet, udtale følgende:

Dr. Kr. Sandfeld Jensen har allerede i 11 Aar (først som Privatdocent, senere som Docent) holdt Forelæsninger og Øvelser over romanske Sprog og derved bl. a. stadig taget Hensyn til de praktiske Krav, som Universitetsundervisningen i Fransk stiller, og som Fakultetet i sin Tid i Anledning af hans Ansættelse saa stærkt fremhævede. Ved Siden heraf har han holdt Forelæsninger over forskellige andre Græne af den romanske Sprogvidenskab, hvilket i høj Grad maa paaskønnes, da det under Videnskabens stadige Vækst og Specialisering vil være ganske uoverkommeligt for den ordinære Professor i sine Forelæsninger at behandle alle de Sider af det vidtforgrene Fag, som det er ønskeligt, at de Studerende faar Vejledning i.

Ved Siden af det meget betydelige og meget dygtige Arbejde, som Dr. Sandfeld Jensen saaledes har nedlagt i sine Forelæsninger og Øvelser, har han tillige udfoldet en betydelig videnskabelig Forfattervirk-

somhed, hvis Hovedtræk han har antydet i sin Ansøgning. Han har ved denne Forfattervirksomhed vundet en overordentlig fin videnskabelig Position; han anerkendes almindelig som en af de grundigste Kendere af rumænsk Sprog og hans Studier over fransk Syntaks har med Rette indbragt ham en enstemmig og uforbeholden Ros fra udenlandske Fagmænds Side.

Hertil kommer endelig, at Dr. Sandfeld Jensen er i Besiddelse af omfattende sproglige Kundskaber langt udover det romanske Omraade og forlængst har vist sig som en dygtig Fonetiker og en god Sprogpsykolog. Fakultetet finder saa meget mere Anledning til at fremhæve dette, da Dr. Sandfeld Jensen selv i sin Ansøgning slet ikke har nævnt noget af sine herhenhørende Arbejder (blandt hvilke man kan fremhæve Bogen »Nationalfølelsen og Sproget«, Kbhvn. 1910), ligesaa lidt som han har omtalt, at ogsaa denne Side af hans Uddannelse gentagne Gange direkte har været stillet i Fakultetets Tjeneste (Forelæsninger over Nygræsk, Medvirkning ved en Magisterkonferens i slavisk Filologi.)

Paa det romanske Omraade har Fakultetet ofte set sig foranlediget til ogsaa ud over Forelæsningsvirksomheden at benytte Dr. Sandfeld Jensens Bistand (ved Eksaminer, Magisterkonferencer, Doktordisputatser), og Fakultetet har derfor ogsaa allerede for henved 5 Aar siden andraget om (og opnaaet) hans Optagelse i Fakultetet.

Dr. Sandfeld Jensen er overhovedet en Mand, hvis Arbejdskraft Fakultetet maa sætte overordentlig megen Pris paa at kunne disponere over i fuldt Omfang, og det er at forudse, at dette Aar for Aar vil blive mere og mere nødvendigt. Med Rette har Dr. Sandfeld Jensen i denne Sammenhæng fremhævet de forøgede Krav til Universitetets Undervisning, som den nye Skoleordning har foranlediget.

Fakultetet maa derfor i fuldeste Maal gøre Dr. Sandfeld Jensens Ansøgning til sin og paa det varmeste anbefale ham til at opnaa det ekstraordinære Professorat, hvorom han søger.»

Den 5. Juli 1911 indstillede Konsistorium, at Ministeriet ved Optagelse af den fornødne Bevilling paa Finanslovsforslaget for 1912—13 vilde søge oprettet et ekstraordinært Professorat i romanske Sprog for Docent Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen.

Da Indstillingen ikke blev taget til Følge, indsendte Docent Sandfeld Jensen den 7. April 1913 et nyt Andragende, hvori han yderligere anholdt om, at hans Anciennitet som Professor maatte blive beregnet fra hans Ansættelse som Docent. Ogsaa dette Andragende anbefalede Fakultetet paa det varmeste.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Anciennitetsberegningen udtalte Kvæstor i Skrivelse af 27. Maj 1913 bl. a.:

»Der er i flere Tilfælde tillagt saavel Professores ordinarii som Professores extraordinarii Anciennitet fra et tidligere Tidspunkt end det, paa hvilket deres Ansættelse som Professor har fundet Sted. For de ekstraordinære Professorers Vedkommende kan anføres 3 Tilfælde, idet der er tillagt Professor, Dr. Holger Pedesen, Professor, Dr. A. Lehmann og Professor, Dr. Berlin saadan forøget Anciennitet. I saa Henseende skal det nærmere anføres, at der ved Finansloven for 1909—10, jfr. Rigsdagstidende for 1908—09, Tillæg A., Sp. 1235—38, tillagdes Professor H. Pe-

dersen, som i Henhold til Bevilling paa Finansloven for 1903—04 var bleven udnævnt til Professor extraordinarius fra 1. April 1903 at regne, Anciennitet fra 1. April 1900, at der ved Finansloven for 1911—12, jfr. Rigsdagstidende for 1910—11, Tillæg B., Sp. 435—36, tillagdes Professor A. Lehmann, der i Henhold til Bevilling paa Finansloven for 1910—11 var bleven udnævnt til Professor extraordinarius fra 1. April 1910 at regne, Anciennitet fra 1. April 1901, og at der ved Lov om Tillægsbevilling for 1911—12, jfr. Rigsdagstidende for 1911—12, Tillæg B., Sp. 2527—28, tillagdes Professor Berlin, der i Henhold til Bevilling paa Finansloven for 1911—12 var bleven udnævnt til Professor extraordinarius fra 1. April 1911 at regne, Anciennitet fra 1. April 1906. Ifølge det de oven citerede Steder i Rigsdagstidende anførte har Grunden til Bevilgelsen af den saaledes forøgede Anciennitet været, for Professor Holger Pedersens Vedkommende navnlig, at man ved Indrømmelsen af Lønningsforbedring ønskede at bevare denne Videnskabsmand, hvem der var tilbuddt en langt bedre lønnet Professorstilling ved et udenlandsk Universitet, for dansk videnskabeligt Arbejde, for Professor Lehmanns Vedkommende, at man fandt det nærliggende, efterat Professor Lehmann havde virket som Docent ved Universitetet i henved 20 Aar og først i en Alder af 51 Aar var bleven Professor extraordinarius, ved en Lønningsforhøjelse at gøre det muligt for ham at opgive sit Hverv som Censor ved Lærer- og Lærerindeksamen, og endelig for Professor Berlins Vedkommende, at han ved Overtagelsen af Embedet som Professor extraordinarius havde opgivet en bedre lønnet Stilling i Rigsdagens Tjeneste.

Det vil formentlig erkendes, at der i alle Tilfælde, i hvilke der kan blive Spørgsmaal om Indstilling til Bevillingsmyndighederne om Opnaaelsen af forøget Anciennitet for ordinære eller ekstraordinære Professorer, bør kunne paavises ganske særlige Forhold, der tale for Indrømmelsen af den af Anciennitetsforøgelsen følgende forbedrede Stilling i Henseende til Lønning og Pension, idet Opnaaelsen af den højere Anciennitet ikke alene har Interesse for den enkelte, hvem den paagældende Fordel kommer til Gode, men ogsaa har Betydning for Universitetets Lærerbestand i sin Helhed. Bevilgelsen af en Anciennitetsforøgelse, der ikke er tilstrækkelig motiveret i de faktiske Forhold, vil nemlig uundgaaelig blive følt som en Uretfærdighed overfor de ældre Lærere, der ikke have opnaaet en tilsvarende Fordel og som derfor uden Grund blive ringere stillet i økonomisk Henseende end den yngre. Den sandsynlige Konsekvens af en saadan Bevilgelse vil da blive en Række af Andragender fra andre Professorer om en saadan Lønforbedring, at den foreliggende Ulighed kan blive udjævnet, og da man vanskeligt synes at kunne nægte saadanne Andragere, hvad der er indrømmet en ikke bedre kvalificeret yngre Kollega, kan Følgen blive ret betænkelig for Universitetets Økonomi. Ganske vist har Folketingets Finansudvalg som det fremgaar af Universitetets Aarvog for 1901—02, Side 31—33, udtalt ikke at kunne tiltræde et Forslag om Meddelelse af forøget Lønningsanciennitet til en Professor, der allerede i nogle Aar havde været ansat som Professor, hvorefter Forslaget forkastedes væsentlig ud fra det Synspunkt, at Spørgsmaalet om Lønningsanciennitet ordentligvis bør afgøres ved Ansættelsen, men om denne teoretiske Betragtning vil kunne fastholdes over-

for Andragender fra saadanne ældre Professorer som de nysommeldte er vel tvivlsomt, og under alle Omstændigheder vil en Henviſning til det nævnte Princip ikke fjerne den Uretfærdighed, der kan søges i de vedkommende Universitetslæreres ulige økonomiske Stilling. I den foreliggende Sag er der vel i Andragendet om Anciennitetsforøgelse henvist til en tidligere Virksomhed som Docent, men en saadan Henviſning er i sig selv ikke tilstrækkelig Begrundelse. Der foreligger nemlig ikke nogen Praksis for, at Professorer kunne faa nogen Del af deres Funktionstid som Docenter medtaget ved Beregningen af deres Anciennitet som Professorer; dette er tværtimod kun undtagelsesvis sket paa Grund af særlige Forhold, og det vil da ogsaa ses, at adskillige af de til Universitetet knyttede ordinære eller ekstraordinære Professorer, der endnu staa paa laveste Lønningstrin, i paakommende Tilfælde ville kunne paaberaabe sig, baade at de først i en ret fremrykket Alder ere blevne Professorer, og at de forinden deres Professorudnævnelse i en Aarrække have virket som Docenter ved Universitetet, uden at dette er kommet dem til Gode ved Fastsættelsen af deres Anciennitet. En Henviſning i al Almindelighed til tidligere Docentvirksomhed vil derfor næppe være tilstrækkelig Motivering for et Andragende som det foreliggende, men dertil maa udkræves en yderligere Begrundelse udfra særlige personlige eller videnskabelige Forhold, om hvis Tilstedeværelse det imidlertid ligger udenfor Universitetskvæsturens Kompetence at udtale sig. Idet man skal bemærke, at det, saafremt der efter Omstændighederne maatte findes Anledning til at søge udvirket en særlig Anciennitetsberegning for en Docent ved hans Ansættelse som Professor extraordinarius, ogsaa vil være at tage under Overvejelse, om hele hans Docenttid eller ikke snarere kun en Del af denne, f. Eks. Halvdelen, bør komme ham til Gode, skal man under Henviſning til foranstaaende almindelige Betragtninger ganske henstille til Konsistorium, om der bør søges tillagt Dr. Sandfeld Jensen forøget Anciennitet ved hans eventuelle Udnævnelse til Professor extraordinarius.

Sluttelig skal man bemærke, at Dr. phil. Sandfeld Jensen, der er født den 17. Januar 1873, ved kgl. Resolution af 4. April 1905 i Henhold til Bevilling paa Finansloven for 1905—06, jfr. Rigsdagstidende for 1904—05, Tillæg A., Sp. 1053—56, udnævntes til Docent med et Honorar af 1500 Kr. aarlig. Dette Honorar blev ved Finansloven for 1908—09, jfr. Rigsdagstidende for 1907—08, Tillæg A., Sp. 1183—88, forhøjet til 2800 Kr. aarlig, hvortil i Henhold til Lov Nr. 147 af 8. Juni 1912 kommer et midlertidigt Tillæg af 560 Kr. aarlig, saaledes at Dr. Sandfeld Jensens Honorar som Docent nu udgør ialt 3360 Kr.«

Under 30. Juni 1913 indstillede Konsistorium, at Ministeriet paa Finanslovforslaget for 1914—15 under Universitetets Udgiftspost h. 2, vilde søge Hjemmel for Docent, Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensens Ansættelse som Professor extraordinarius i romansk Filologi, saaledes at Kontoen foresloges forhøjet med 1140 Kr.

Med Hensyn til Dr. Sandfeld Jensens Andragende, om at hans Anciennitet som Professor maatte blive beregnet fra 1. April 1905, udtalte Konsistorium under Henviſning til Kvæstors Erklæring af 27. Maj, at man i og for sig maatte anse en saadan Anciennitetsberegning for ønske-

lig, men ikke mente at kunne se bort fra de af Kvæstor herimod fra et almindeligt Synspunkt udtalte Betæneligheder.

Efter at der paa Finansloven for 1914—15 under Universitetets Udgiftspost h. 2. var optaget en saalydende Anmærkning i Teksten: »Der tillægges Docent, Dr. phil. Sandfeld Jensen som Professor extraordinarius i romansk Filologi oprykkende Professorlønning med Pensionsret« samt en Bevilling paa 1140 Kr. til det nævnte Øjemed, jfr. Rigsdagstidende for 1913—14, Tillæg A., Sp. 1343—44, blev Docent, Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen under 8. April 1914 udnævnt til Professor extraordinarius i romansk Filologi fra 1. s. M. at regne.

30. September 1914 er blevet immatrikulerede

Navn	Alder	Indfødsret
1. Sandfeld Jensen, Kr.	40	Danmark
2. ...	...	...
3. ...	...	...
4. ...	...	...
5. ...	...	...
6. ...	...	...
7. ...	...	...
8. ...	...	...
9. ...	...	...
10. ...	...	...
11. ...	...	...
12. ...	...	...
13. ...	...	...
14. ...	...	...
15. ...	...	...
16. ...	...	...
17. ...	...	...
18. ...	...	...
19. ...	...	...
20. ...	...	...
21. ...	...	...
22. ...	...	...
23. ...	...	...
24. ...	...	...
25. ...	...	...
26. ...	...	...
27. ...	...	...
28. ...	...	...
29. ...	...	...
30. ...	...	...

Lad blev ansetes immatrikulerede

Navn	Alder	Indfødsret
1. ...	...	...
2. ...	...	...
3. ...	...	...
4. ...	...	...
5. ...	...	...
6. ...	...	...
7. ...	...	...
8. ...	...	...
9. ...	...	...
10. ...	...	...
11. ...	...	...
12. ...	...	...
13. ...	...	...
14. ...	...	...
15. ...	...	...
16. ...	...	...
17. ...	...	...
18. ...	...	...
19. ...	...	...
20. ...	...	...
21. ...	...	...
22. ...	...	...
23. ...	...	...
24. ...	...	...
25. ...	...	...
26. ...	...	...
27. ...	...	...
28. ...	...	...
29. ...	...	...
30. ...	...	...

... (faded text at the bottom of the page)